Poniedziałek
22.09.2025

| 6,00 ZŁ w tym 5% VAT

Dzierżoniów | Kamienna Góra | Kłodzko
| Świdnica | Wałbrzych | Ząbkowice Śląskie

panorama wałbrzyska

www.walbrzych.naszemiasto.pl

Nr 38

FOT. ADRIANNA SZURMAN

NA WOKANDZIE

ŚWIDNICKI SĄD ZDECYDOWAŁ, ŻE ANGELIKA K. NIE OPUŚCI ARESZTU. CZY PATRYCJA J. BYŁA OFIARĄ ZABÓJSTWA?

str. 3

SPORTOWIEC

W pierwszą rocznicę śmierci Mieczysława Młynarskiego ma być gotowy Jego pomnik

W reprezentacji Polski wystąpił 150 razy. Był królem strzelców igrzysk i mistrzostw Europy str. 5

FOT. ARCHIWUM POLSKA PRESS

SCHRONY

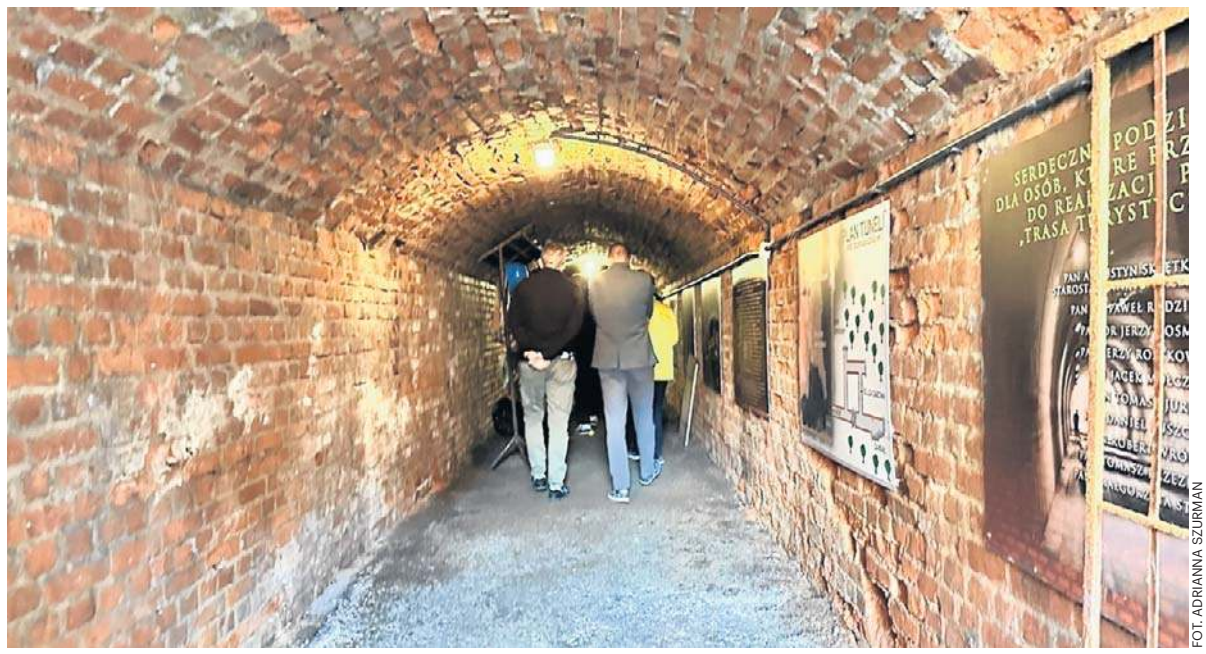

FOT. ADRIANNA SZURMAN

Dawna sztolnia Capitol i zamek Książ posłużą do ochrony ludności?

Władze Wałbrzycha badają czterdzieści obiektów. Muszą one dawać gwarancję bezpieczeństwa str. 9

NIEZWYKŁA WYSTAWA

Wałbrzyska Giełda Ceramiki i Porcelany zachwyciła gości kolekcjami „białego złota” str. 4

GASTRONOMIA W SZCZAWNIE-ZDROJU

Warto się wybrać do nowego lokalu na Słonecznej Polanie. Można tam spróbować pizzy na cieście cienkim, jak mgiełka str. 6

EDUKACJA PO WAŁBRZYSKU

Pragram Nauki Pływania ma już 14 lat. Służy zdrowiu, ale też bezpieczeństwu dzieci str. 8

Nr ISSN 2082-8446
Nr indeksu 272663

eprasa.pl 26a44e3a56

Imię
Nazwisko

Wolność na kółkach i chaos na chodnikach

Jeszcze kilka lat temu hulajnoga elektryczna była ciekawostką, gadżetem dla nielicznych. Dziś jest codziennym środkiem transportu w miastach. Cicha, szybka, zwinna, a przy tym bez korków i spalin. Brzmi jak ideał? Ale tak to już jest z ideałami, że rzadko wytrzymują zderzenie z rzeczywistością. Bo rzeczywistość to rosnąca liczba wypadków.

Hulajnogi kuszą łatwością, bo nie trzeba prawa jazdy, badań technicznych ani specjalnych umiejętności. Ale to niesie ze sobą też ciemną stronę: chaos na chodnikach i ulicach. Największym problemem jest to, że hulajnoga wciąż tkwi w prawnej i kulturowej próżni. Kierowca samochodu wie, że odpowiada za tonę metalu, rozpędzoną do kilkudziesięciu kilometrów na godzinę. Rowerzysta wie, że musi liczyć się z ruchem drogowym. A użytkownik hulajnogi? Często zachowuje się tak, jakby poruszał się zabawką. Brak kasku, slalom między pieszymi, szybka jazda na złamanie karku. To nie są wyjątki.

Czy to oznacza, że powinniśmy wyrzucić hulajnogi na złom? Absolutnie nie, bo te urządzenia wniosły nową jakość w miejskim transporcie. Ułatwiają dojazd do pracy czy szkoły, zmniejszają korki i są ekologiczne. Ale ta wygoda musi iść w parze z odpowiedzialnością. Potrzebna jest przede wszystkim edukacja. Bo jeśli uczymy dzieci, jak przechodzić przez pasy, tak samo powinniśmy uczyć je, jak bezpiecznie jeździć hulajnogą. I potrzebne są konsekwencje: kary za brawurową jazdę czy łamanie przepisów. Bo hulajnoga to wolność, ale wolność na dwóch kółkach kończy się tam, gdzie zaczyna się bezpieczeństwo drugiego człowieka.©℗

Amstaff pogryzł 2,5-letnie dziecko

Adrianna Szurman
Wałbrzych

2,5-letnia dziewczynka została w Wałbrzychu pogryziona przez amstaffa. Dziecko z raną twarzy trafiło do szpitala. Policja prowadzi w tej sprawie postępowanie.

Dramatyczny wypadek z udziałem psa na wałbrzyskim Podzamczu. Dramat rozegrał się w mieszkaniu przy ul. Husarskiej w piątek, 12 września, wieczorem. Do znajomych przyszedł kolega z psem w typie amstaffa.

Właściciel nie znał dobrze swojego psa

Miał go od niedawna. Gdy dziewczynka bawiła się z nim, pies zaatakował. Rzucił się na dziecko i ugryzł w policzek. Dziewczynka ma dużą ranę twarzy. Została przetransportowana do szpitala. Na razie nie wiemy, jaki jest stan dziecka.

- W sprawie został powołany biegły i od jego oceny będzie zależało, jakie zarzuty usłyszy mężczyzna, który odwiedził znajomych z psem. Okazało się, że miał go krótko, nie znał go dobrze - mówi nam Marcin Świeży z Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu.

Jak dodaje, mężczyzna odpowie za narażenie człowieka na poważny uszczerbek na zdrowiu.

Wziął amstaffa ze schroniska

Ustaliliśmy, że mężczyzna przygarnął psa ze schroniska pod Kielcami, miał go od tygodnia.

- My zabezpieczaliśmy tego czworonoga w piątek w nocy. Z tego, co wiemy, pies wrócił do schroniska, z którego został zabrany - zaznacza Michał Niewiadomski, kierownik wałbrzyskiej placówki.

Policjanci zaznaczają, że mężczyzna powinien kierować się zasadą ograniczonego zaufania do psa, którego nie znał. Gdyby pies miał kaganiec, nie doszłoby do takiej sytuacji.

Do sprawy dramatycznych wydarzeń wrócimy. Dziś na pewno wiemy tylko jedno: jeśli decydujemy się na posiadanie groźnego zwierzęcia, musimy umieć nad nim panować.©℗

FOT. PAWEŁ GOŁĘBIOWSKI

ZAGÓRZE ŚLĄSKIE

Dożynki powróciły w znakomitym stylu

Wspaniale udały się Dożynki 2025 w gminie Walim. Święto plonów zorganizowano w sobotę, 13 września, na boisku w Zagórzu Śląskim. Zjawiły się tam setki osób - nie tylko mieszkańcy, ale też turyści, których w weekendy w tej niezwykle atrakcyjne turystycznie miejscowości jest bardzo wielu.

Okazuje się, że w gminie Walim jest też sporo rolników - jak mówił wójt Adam Hausman, według statystyk ponad 1100. Nic dziwnego zatem, że po dłuższej przerwie zdecydowano się świętować tam dożynki. Powróciły po ponad 20 latach.

Uroczystości zaczęły się od ceremonii dożynkowych, mszy św. polowej, poświęcenia wieńców i prezentacji sołectw. Potem były liczne stragany z wyrobami rzemiosła i gastronomią (m.in. rewelacyjne ciasta), na scenie zaprezentowały się zespoły „Sowianie" i „Perfekcyjne Przeboje", były też kabaret Formacja Chatelet, konkurs dla sołectw i taneczna zabawa do późna w nocy. Słowem - dla każdego coś miłego i interesującego! PG

MODLISZÓW

Rowerzysta zginął na „modliszówce"

Tragicznie zakończył się wypadek, do którego doszło w sobotę, 13 września, na odcinku drogi wojewódzkiej 379 między Świdnicą a Modliszowem (to popularna trasa, łącząca też Świdnicę i Wałbrzych).

Na miejsce wyjechały dwa zastępy z JRG Świdnica. Kiedy strażacy zjawili się na miejscu, postronne osoby udzielały już pomocy nieprzytomnemu mężczyźnie. Później robili to ratownicy medyczni. Strażacy zabezpieczyli też miejsce lądowania śmigłowca Lotniczego Pogotowia Ratunkowego. Na miejscu zdarzenia na tzw. modliszówce byli też policjanci.

Niestety, nie udało się uratować życia potraconego mężczyzny. Teraz będzie prowadzone śledztwo, które wyjaśni okoliczności zdarzenia. PG

GŁUSZYCA

Nastolatka kradła w drogerii kosmetyki

Pracownicy ochrony przyłapali 13-letnią dziewczynkę na kradzieżach w drogerii w Głuszycy. Miała torbę pełną kosmetyków, za które nie zapłaciła. Ochroniarze wezwali policję. Funkcjonariusze ustalili, że nastolatka okradła drogerię także dwa razy wcześniej. Łączne straty placówki wyniosły 1.194 zł.

Nieletnia odpowie więc za kradzieże w krótkich odstępach czasu. Jednak nieza przestępstwo, lecz tylko - ze względu na wiek - czynu karalnego. O jej losie zadecyduje sąd rodzinny.

Po wykonanych czynnościach nastolatka została przekazana pod opiekę prawnych opiekunów. PG

SPORTOWA SOBOTA W JEDLINIE-ZDROJU

FOT. UM JEDLINA-ZDRÓJ

TSobota, 13 września, była niezwykle aktywnym dniem w Jedlinie-Zdroju. Kompleks Active przy ul. Kłodzkiej od samego rana tętnił życiem. Obchodzono tam bowiem Narodowy Dzień Sportu. Były: joga, pilates, zumba, gimnastyka, piłka nożna, siatkówka, petanque, sztuki walki (MMA i taekwon-do), wspinaczka, jazda na rowerze, sztafeta biegowa oraz pożarnicze. Nie zabrakło też ciekawych atrakcji dla dzieci ,jak pokazów chemicznych czy gry terenowej. Wszystkie zaprezentowane konkurencje można trenować w tym niewielkim miasteczku. Sobotnie zajęcie przygotowały tutejsze kluby na czele z KS Zdrój. Bawiono się wspaniale. PG

panorama wałbrzyska
Nakład do 1500 egz.

SZEF REDAKCJI LOKALNEJ: **Adrianna Szurman, a.szurman@gazeta.wroc.pl;** BIURO OGŁOSZEŃ: **Małgorzata Krause, tel. 502 499 983, malgorzata.krause@polskapress.pl;**
PRENUMERATA: **tel. 71 727 62 37;** DRUK: **Polska Press Oddział Poligrafia, 41-203 Sosnowiec Milowice, ul. Baczyńskiego 25a.** WYDAWCA **Polska Press Sp. z o.o. ul. Domaniewska 45, 02-672 Warszawa, tel. 22 201 44 00, fax: 22 201 44 10.**
PREZES ZARZĄDU POLSKA PRESS GRUPY **Zenon Nowak**. PREZES MAKROREGIONU **Robert Glinkowski**. PROJEKT GRAFICZNY **Tomasz Bocheński**. WYDAWCA **Robert Gorbat**

POLSKA PRESS GRUPA

©℗ - umieszczenie takich dwóch znaków przy Artykule, w szczególności przy Aktualnym Artykule, oznacza możliwość jego dalszego rozpowszechniania tylko i wyłącznie po uiszczeniu opłaty zgodnie z cennikiem zamieszczonym na stronie www.polskatimes.pl/tresci i w zgodzie z postanowieniami niniejszego regulaminu.

eprasa.pl 26a44e3a56

NA WOKANDZIE SĄD ZADECYDOWAŁ - ANGELIKA K. NIE OPUŚCI ARESZTU

Zginęła kobieta. Czy była ofiarą celowej zbrodni?

Adrianna Szurman
Świdnica

Tragedia na ul. Cichej w Świdnicy. Angelika K., podejrzana o śmiertelne potrącenie i nieudzielenie pomocy Patrycji J. nie opuści aresztu.

11 września Sąd Okręgowy w Świdnicy rozpatrywał zażalenie na tymczasowy areszt dla Angeliki K. Kobieta podejrzana jest o śmiertelne potrącenie 39-letniej Patrycji J. na ul. Cichej w Świdnicy. A także o ucieczkę z miejsca zdarzenia i zacieranie śladów.

FOT. ADRIANNA SZURMAN

Sąd Okręgowy w Świdnicy nie uwzględnił zażalenia na tymczasowy areszt Angeliki K.

Podejrzana chciała opuścić areszt, sąd się nie zgodził

Jak mówił nam tuż po posiedzeniu Sądu Okręgowego w Świdnicy zastępca prokuratora rejonowego Łukasz Cimała, sąd w pełni podzielił stanowisko prokuratury i stanowisko Sądu Rejonowego w Świdnicy co do zasadności zastosowania tymczasowego aresztowania podejrzanej oraz utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

- Sąd wskazał na te okoliczności, które legły u podstaw tymczasowego aresztowania. Czyli że zachodzi duże prawdopodobieństwo, iż podejrzana dopuściła się zarzucanego jej czynu. Wskazał też, że zachodzi obawa ucieczki lub ukrycia się, obawa matactwa procesowego oraz czyn zarzucany podejrzanej jest zagrożony surową karą - wylicza prokurator Cimała.

Chodzi o potrącenie 39-letniej Patrycji J., ucieczkę z miejsca zdarzenia i zacieranie śladów. Do tragedii doszło około godz. 1.00 w nocy z czwartku na piątek, 22 sierpnia. Patrycja J. miała zginąć pod kołami białej tesli, należącej do 41-latki. Była mamą dwójki dzieci w wieku 9 i 15 lat.

Dramat rozegrał się niedaleko jej domu, tuż koło drzwi sąsiada Przemysława Ż., który zniknął w dniu tragedii. Przepadły też nagrania z kamery, skierowanej na miejsce, w którym rozegrał się dramat. Nie był to jedyny monitoring w tej okolicy, więc śledczy zabezpieczyli inne nagrania. Nie ujawniają jednak treści ich zapisu. Przemysław Ż. jest poszukiwany przez policję do tej sprawy, jest osobą karaną. Jego zeznania mogą się okazać kluczowe. Obecnie nie wiadomo, jakie relacje łączyły Angelikę K. i Patrycję J. z mężczyzną ani tego, czy mieli konflikt. Jak ustalili lokalni dziennikarze, w odległej przeszłości Przemysława Ż. i Angelikę K. łączyły młodzieńcze uczucia.

Prokurator Łukasz Cimała: - Sąd w pełni podzielił stanowiska prokuratury i Sądu Rejonowego w Świdnicy.

Co Angelika K. robiła w nocy w miejscu tragedii? W komendzie policji, do której zgłosiła się następnego dnia rano zeznała, że przejeżdżała tamtędy. Konsekwentnie podkreślała, że nikogo nie przejechała. Tymczasem Prokuratura Rejonowa w Świdnicy bada, czy jej działanie mogło być intencjonalne.

Prokurator podkreśla, że podnoszone przez obronę argumenty nie przekonały sądu, który przedłużył areszt dla podejrzanej Angeliki K.

Zdaniem pełnomocnika rodziny to było zabójstwo

- Tak, naszym zdaniem dowody na to wskazują. Rozważamy motyw, jakim mogła się kierować podejrzana. Ale zaznaczam, są to nasze subiektywne przypuszczenia, które nie mają jeszcze odzwierciedlenia w zmianie prawnej kwalifikacji czynu - zaznacza Krzysztof Krupa z kancelarii Wiatr i Partnerzy.

Prokurator Cimała podkreśla, że na obecnym etapie trwają intensywne czynności dowodowe i w zależności od ustaleń taka decyzja może być podjęta w każdej chwili.

- Został w sprawie powołany biegły z zakresu mechanoskopii, którego opinia wiele wyjaśni. Odpowiada na pytanie, czy na samochodzie znaleziono ślady tkanek, krwi, odzieży oraz wgnieceń, które z pewnością musiałyby powstać po potrąceniu człowieka.

Reprezentujący rodzinę adwokat zaznacza, że bliscy domagają się sprawiedliwości.

- A przez nią rozumiemy skazanie i adekwatną karę co do szkodliwości społecznej, jaka została wyrządzona tym czynem. Jest ona znaczna. Jeszcze raz podkreślę, że dowody, które są zgromadzone w chwili obecnej, naszym zdaniem wskazują na działanie celowe. Zabójstwo.

Adwokat przyznaje jednak, że postępowanie jest w bardzo wczesnej fazie i obecnie jest wykonywanych bardzo dużo czynności procesowych.

- Nie mogę ujawniać tych czynności, bo są one objęte tajemnicą postępowania - zaznacza mecenas.

Sprawy w ogóle nie chcą komentować ani odnosić się do niej obrońcy podejrzanej. Dwukrotnie prosiliśmy o stanowisko i o przedstawienie wersji podejrzaną Angelikę K., która nie przyznaje się do zarzucanego jej czynu, a która także jest mamą dwójki dzieci. Raz zwróciliśmy się o stanowisko telefonicznie, potem osobiście, na sądowym korytarzu. Nie usłyszeliśmy żadnej wypowiedzi.©℗

Dawna gospoda zyska wkrótce nowe życie

Elżbieta Węgrzyn
Wałbrzych

Tu było wielkie gruzowisko. Teraz sala przedwojennej gospody, późniejsza hala sportowa na Podgórzu w Wałbrzychu, zyska nowe życie!

Jedynym ocalałym fragmentem XIX-wiecznego budynku, który razem z kilkunastoma innymi kamienicami mógł zniknąć z mapy wałbrzyskiego Podgórza w 2024 roku, jest dawna sala koncertowo-taneczna przedwojennej gospody „Gasthaus zum Zepter" („Gospoda pod Berłem"). Obiekt przy ul. Niepodległości 23-23A częściowo już nie istnieje.

Po II wojnie światowej mieściły się tu lokale mieszkalne, a dawna sala koncertowo-taneczna stała się salą gimnastyczną Technikum Mechanicznego.

- Budynek został zapewne zbudowany przez lokalnego mistrza murarskiego. W końcu XIX wieku dobudowano do gospody (pod kątem) dużą salę, nakrytą otwartą więźbą dachową. Była wykorzystywana jako sala taneczna lub koncertowa. Po 1931 roku nowszą część gospody przebudowano w duchu modernizmu - przede wszystkim dokonano nowej aranżacji jej frontowej części. W drugiej połowie XX wieku budynek został przekształcony na mieszkalno-usługowy. Wyremontowano go, pomalowano elewacje. Zamurowano niektóre okna, zwężono jeden z otworów wejściowych - czytamy w wytycznych konserwatorskich dla obszaru, objętego programem rewitalizacji „Podgórze" z 2018 roku.

Gmach, wzniesiony w stylu neoklasycystycznym (w neoklasyce śląskiej) był uznawany jako część historycznej zabudowy ulicy Niepodległości, ważnej dla charakteru dzielnicy Podgórze.

W ostatnich dekadach budynek dawnej gospody stał pusty i w XXI wieku był już w złym stanie technicznym. Miasto próbowało go sprzedać - w 2020 roku działkę z budynkiem sali gimnastycznej wystawiono na licytację, cena była bliska 200 tys. zł. Ostatecznie sprzedaż się nie powiodła. Gmach był częścią większego planu rozbiórek przy ul. Niepodległości. Łącznie w 2024 roku wyburzono przy tej ulicy dziewięć budynków - poza nim również numery 25, 71, 118, 124 i 138.

Gmach przy ul. Niepodległości 23-23A był wyburzany jako ostatni. Gdy kurz po robotach opadł okazało się, że część gmachu, która była wcześniej salą koncertową i taneczną, a potem halą sportową, przetrwała. Po niespełna roku od jej wyburzenia jest kompleksowo odnowiona i wyremontowana. Docelowo obiekt miał jednak znaleźć prywatnego inwestora, który zająłby się jego renowacją.©℗

FOT. GMINA GŁUSZYCA

GŁUSZYCA

Zlot pojazdów służb mundurowych

W Muzeum Inżynierii i Techniki Motoryzacji w Głuszycy odbył się w sobotę, 13 września, Ogólnopolski Zlot Pojazdów Służb Mundurowych. Zjechały tu dziesiątki pojazdów służb mundurowych z Polski, Czech i Węgier. Zjawili się też czynni funkcjonariusze, emerytowani mundurowi, a także pasjonaci, którzy chętnie wcielają się w taką rolę.

Główną atrakcją zlotu był przejazd korowodu kolorowych, czasem mocno już zabytkowych pojazdów ulicami Głuszycy. Mieszkańcy i turyści przyglądali się temu z wielkim zainteresowaniem. Zatrzymywali się na ulicy, wyglądali przez okna. PG

eprasa.pl 26a44e3a56

Pokazali kolekcje ze szkła i porcelany

Elżbieta Węgrzyn
Wałbrzych

Wałbrzyska Giełda Ceramiki i Porcelany 2025 zachwyciła. Można było obejrzeć wyjątkowe eksponaty.

Wałbrzyska Giełda Ceramiki i Porcelany 2025 została przeprowadzona 13 i 14 września na terenie Starej Kopalni. Czwarta edycja wydarzenia pod hasłem „Uroda kształtów i barw" przyciągnęła rekordową liczbę odwiedzających.

FOT. ELŻBIETA WĘGRZYN

Uczestnicy giełdy doskonale się znają. Niektórzy przyjeżdżają do Wałbrzycha co roku.

Giełda w Sali Łańcuszkowej

To było wyjątkowe wydarzenie dla pasjonatów kolekcjonerstwa i miłośników przedmiotów z historią. W Starej Kopalni, w Sali Łańcuszkowej, odbyła się już 4. edycja Wałbrzyskiej Giełdy Ceramiki i Porcelany. Trwała w obydwa dni całe popołudnia, do godz. 17. Swoje bogate, delikatne kolekcje zaprezentowało 24 wystawców - zarówno z Dolnego Śląska, jak też spoza regionu. To nieznacznie mniej niż w ubiegłym roku. Za to odwiedzający tegoroczną giełdę dopisali wyjątkowo.

- W tegorocznej edycji jest nieznacznie mniej wystawców niż w ubiegłym roku, głównie przez zdarzenia losowe, jednak nie widać tej różnicy. Nasi wystawcy reprezentują przede wszystkim Dolny Śląsk, oczywiście Wałbrzych, Wrocław i Legnicę oraz inne mniejsze miejscowości, ale też Wielkopolskę. Bardzo cieszy nas fakt, że publiczność dopisuje - mówił Andrzej Gniazdowski, prezes Stowarzyszenia Ceramików Polskich.

Jak zaznaczał organizator, prezentowana była przede wszystkim porcelana, wytworzona w Wałbrzychu, z uwagi na Rok Porcelany. Jednak każdy mógł znaleźć szkło i biżuterię ze szkła oraz porcelany, a także ceramiki, do tego przedmioty ozdobne i użytkowe. Wiele z nich ma wartość nie tylko materialną, ale też historyczną.

Mają szklane serca i majątek w złocie. Białym złocie

Wśród wystawców nie brakowało pasjonatów i kolekcjonerów, którzy w przeszłości byli związani zawodowo z dolnośląskimi zakładami porcelany. Wielu z nich pracowało w fabryce lub projektowało porcelanę, kilku tworzy ją do dziś lub też tworzy... z niej. Na giełdzie swoje zbiory pokazywali m.in. reprezentanci Wałbrzycha i okolic, a także goście z Dzierżoniowa, Jawora, Legnicy czy Wrocławia.

Na giełdzie spotkaliśmy też naszą redakcyjną znajomą - pasjonatkę, panią Agnieszkę Siedlecką.

- To moja druga giełda. A kolekcja oczywiście się rozrasta. Ostatnie miesiące przyniosły mi nowe wyzwanie. Współpracę z powstającym Muzeum Wałbrzyszan - wyznała.

W tym roku ponownie, niepodzielnie królowała porcelana z Wałbrzycha - ta powojenna oraz wytwory manufaktur i przedwojennych fabryk. Były także: ceramika użytkowa - naczynia oraz elementy, niezbędne w domu; ceramiczne rzeźby i figurki, czyli wyroby artystyczne; kryształy, czyli szkło kryształowe; biżuteria z ceramiki oraz wykonana z porcelanowych okruszków, niesamowita i niepowtarzalna; książki o tematyce, związanej z giełdą. Ciekawostką były ceramiczne buciki, wykonane w USA. Do tego mnóstwo wytworów manufaktur, prezentujących region (była to forma dawnych pamiątek turystycznych), a także szkło i porcelana pamiątkowa, tworzona na różne wydarzenia, w tym na rocznice, ceremonie, czy np. na Bieg Gwarków.

Nie wszystkie eksponaty były na sprzedaż

Część z tych kruchych cacek była na sprzedaż. Część kolekcji jest jednak zbyt cenna dla właścicieli, by oddali ją w inne ręce.

- Tradycyjnie już prezentowaliśmy naszych wystawców, a także oglądaliśmy ich kolekcje. Nagrody w postaci artystycznych statuetek trafiły do najciekawszego stoiska ceramiki artystycznej oraz dla wystawcy ze stoiskiem, zawierającym najciekawszą porcelanę użytkową. Nasze decyzje spotkały się z pełną aprobatą uczestników giełdy - zaznaczył prezes Stowarzyszenia Ceramików Polskich.©℗

Nowa farma zapewni energię ze słońca

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

W 2026 roku przy ulicy Wysockiego w Wałbrzychu ma zacząć działać nowa miejska farma fotowoltaiczna o mocy 1,5 MW, z magazynem energii o mocy 1 MW.

26 września zostanie otwarte postępowanie przetargowe na nową inwestycję. Na budowę farmy przewidziano 10 najbliższych miesięcy.

Farma powstanie tuż obok już istniejącej Miejskiego Zakładu Usług Komunalnych. Ta ma moc 2 MW, a funkcjonuje od 28 marca 2024 roku. Składa się z ponad 3,3 tys. paneli fotowoltaicznych. W 2024 roku łączna moc wyprodukowanej w niej energii to ponad 1,6 tys. MWh. Ta energia służy w dużym stopniu do zasilania instalacji segregacji odpadów.

- Nowa farma pozwoli na to, żebyśmy jako urząd miejski, gmina Wałbrzych i jej jednostki, czyli szkoły, przedszkola, żłobki, mieli darmową energię wtedy, kiedy świeci słońce - mówi Kacper Nogajczyk, wiceprezydent Wałbrzycha.

Nowa farma fotowoltaiczna będzie kosztowała ponad 7 milionów złotych, ale ponad 6 milionów stanowi dofinansowanie z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, czyli unijne środki na rewitalizację terenów pogórniczych. Dzięki tej inwestycji Wałbrzych będzie mógł zaoszczędzić miliony złotych.

Prezydent Nogajczyk zdradza, że instalacji fotowoltaicznych powstanie w mieście więcej. M.in. farmy przy ul. Internatowej będą zapewniały dostawę energii dla I i II liceum ogólnokształcącego.©℗

FOT. PAWEŁ GOŁĘBIOWSKI

Nowa farma fotowoltaiczna da ogromne oszczędności.

Seniorzy nie mogą być dyskryminowani

Paweł Gołębiowski
powiat wałbrzyski

W powiecie wałbrzyskim będzie realizowany program „Równi, choć różni". Dotyczy zapobiegania dyskryminacji seniorów.

W powiecie wałbrzyskim rusza projekt, nazwany „Równi, choć różni". Dotyczy on zapobiegania dyskryminacji seniorów ze względu na ich wiek. W starostwie powiatowym w Wałbrzychu podpisano umowę w tej sprawie z fundacją „Merkury". W realizację przedsięwzięcia będzie też zaangażowane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Będzie 160 godzin różnych warsztatów

- Aż 27 procent mieszkańców powiatu wałbrzyskiego to seniorzy. Myślimy o nich i chcemy im pomoc - mówi Leonard Górski, starosta powiatu wałbrzyskiego.

Wyjaśnia, że w ramach programu będą się odbywały wyjazdy, warsztaty twórcze i liderskie dla seniorów, także spotkania rad równościowych. Z fundacją „Merkury" zorganizują kongres Równościowy. Powstanie też pierwszy powiatowy raport, informator antydyskryminacyjny.

W projekcie bierze udział wszystkie osiem gmin powiatu, do tego ponad stu seniorów powyżej 60. roku życia i 24 pracowników jednostek samorządu terytorialnego. Zostanie zorganizowanych 15 lokalnych inicjatyw i tyle samo spotkań społecznościowych - łącznie 160 godzin różnych warsztatów, a także cztery warsztaty wyjazdowe dla seniorów.

Projekt potrwa półtora roku, a jest finansowany w całości ze środków Unii Europejskiej. Jego wartość to ponad 911 tysięcy złotych.

Chcą wykorzystać doświadczenie seniorów

- Polityka senioralna do 2023 roku była realizowana wyłącznie przez samorządy gminne. Od tego momentu jest zadaniem jednostek powiatu. Doszliśmy z panem starostą do wniosku, że należy to traktować jako uzupełnienie obszernie już realizowanych działań na terenach gmin. Zaprosiliśmy do współpracy fundację „Merkury", która ma ogromne doświadczenie w realizacji projektów oraz działań na rzecz seniorów - mówi Joanna Fornalska, dyrektorka PCPR w Wałbrzychu.

FOT. PAWEŁ GOŁĘBIOWSKI

Organizatorzy projektu „Równi, choć różni" przekonują, iż będzie on skutecznie zapobiegał dyskryminacji seniorów.

Podkreśla, że seniorzy będą się dzielili doświadczeniami i zdobywali nową wiedzę. Powstanie też pierwszy powiatowy poradnik, informator antydyskryminacyjny, a na zakończenie programu wszystkie gminy powiatu wytworzą raport, który ma pomóc w podejmowaniu działań antydyskryminacyjnych.

- Zaczynamy już pod koniec września, a pierwszym elementem programu będzie szkolenie równościowych liderów, wyłonionych z grona seniorów. Będą to 22 osoby, które zostaną przygotowane do tej roli - mówi Marta Sys z fundacji „Merkury".©℗

eprasa.pl 26a44e3a56

W pierwszą rocznicę śmierci „Młynarza" ma stanąć w Wałbrzychu jego pomnik

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Pamięć o Mieczysławie Młynarskim pozostanie dla kolejnych pokoleń. W Wałbrzychu ma stanąć pomnik wybitnego koszykarza.

W Wałbrzychu uhonorują pamięć Mieczysława Młynarskiego. Wybitny przed laty koszykarz, legenda Górnika Wałbrzych, jeden z najlepszych koszykarzy w historii polskiej koszykówki zmarł 20 czerwca tego roku. W Wałbrzychu stanie jego pomnik.

FOT. PAWEŁ GOŁĘBIOWSKI

Mieczysław Młynarski był wielokrotnie odznaczany za swoje osiągnięcia przez PZKosz.

Pomnik ma stanąć przed Halą Wałbrzyskich Mistrzów

- Od 20 czerwca właściwie nie było dnia, żebym nie otrzymywał, w takiej czy innej formie, sygnałów, że Mieczysława Młynarskiego trzeba upamiętnić. Nie mieliśmy co do tego żadnych wątpliwości. Te kilka miesięcy upłynęło nam na licznych rozmowach, konsultacjach w różnym gronie - mówi Roman Szełemej, prezydent Wałbrzycha.

Dodaje, że miasto będzie teraz głównym realizatorem projektów, które są często wynikiem środowiskowych propozycji. Ludzie mają jednak poczucie, że bez udziału miasta zrealizowanie ich byłoby trudne. A projekty są ambitne i bardzo interesujące.

W wałbrzyskim Aqua Zdroju będzie prezentowany zbiór pamiątek, związanych z karierą i sukcesami Mieczysława Młynarskiego. W mieście, w klubie, także od rodziny jego sympatycy zebrali sporo artefaktów. Wystawa będzie stała, a otwarta ma być już 11 października, czyli na pierwszy ligowy mecz wałbrzyskich koszykarzy na swoim terenie w nowym sezonie. Jeszcze przed zimą ma też powstać mural na Placu Górnika. Zostanie namalowany na ścianie kamienicy, należącej do miasta. Projekt przygotuje grafik Agnieszka Kuglasz-Siodłak, która pracuje dla miasta. Przed Halą Wałbrzyskich Mistrzów stanie natomiast pomnik, ukazujący postać wybitnego koszykarza w dynamicznej pozie.

- Ogłosimy oficjalnie zbiórkę środków na ufundowanie tego postumentu. Będzie to zbiórka publiczna. Potrzebna kwota to ponad 200 tysięcy złotych. Chcielibyśmy ten postument odsłonić w rocznicę śmierci, czyli 20 czerwca przyszłego roku - zapowiada prezydent Szełemej.

W planie jest też zorganizowanie 13 grudnia, w dniu meczu koszykarzy Górnika Zamek Książ, wieczoru wspomnień. Będzie to krótko po rocznicy ustanowienia przez Mieczysława Młynarskiego fantastycznego rekordu, który jest już chyba nie do pobicia.

Grał w reprezentacjach Polski oraz Europy. Był królem strzelców na igrzyskach i w ME

Mieczysław Młynarski urodził się 17 maja 1956 roku w Resku. Przygodę z koszykówką rozpoczął jako nastolatek w barwach Turowa Zgorzelec, ale szybko trafił do Górnika. Do Wałbrzycha przyjechał z rodzicami i młodszym bratem przed sezonem 1973-1974. Już w pierwszym roku gry w barwach Górnika Młynarski zadebiutował w reprezentacji Polski juniorów, a rok później w reprezentacji seniorów. W ciągu kolejnych 9 lat zaliczył w niej 150 występów, w których zdobył 2.680 pkt. Był m.in. królem strzelców koszykarskiego turnieju na igrzyskach w Moskwie w 1980 roku oraz królem strzelców mistrzostw Europy w Pradze w 1981 roku.

Z Górnikiem zdobywał medale mistrzostw Polski, w tym ten najcenniejszy, był też kilka razy królem strzelców ekstraklasy. Jego wspaniałych występów w barwach drużyny z Wałbrzycha, także w reprezentacji Polski było bardzo wiele. Starsi kibice na zawsze je zapamiętają. Podobnie, jak jego grę w reprezentacji Europy.

Nikt już też raczej nie poprawi rekordu, należącego do Mieczysława Młynarskiego. 10 grudnia 1982 roku ustanowił fantastyczny rekord zdobytych punktów w jednym meczu ekstraklasy koszykarzy. Młynarski, który słynął ze swoich umiejętności strzeleckich rzucił 90 „oczek" w meczu ówczesnej I ligi (wtedy był to najwyższy poziom rozgrywek) pomiędzy Górnikiem Wałbrzych i Pogonią Szczecin.

Podczas zapowiadanego wieczoru wspomnień wyświetlane będą archiwalne filmy, będą też opowieści.

- Wydarzeniem, które zwieńczy rok obchodów i wpisze się w 80-lecie istnienia Górnika i wałbrzyskiego sportu będzie memoriał. Turniej przygotuje spółka Górnik.kosz. - wyjaśnia Kamila Świerczyńska, prezeska wałbrzyskiego Aqua Zdroju, czyli miejsca, gdzie trenują i grają wałbrzyscy koszykarze.

- Chcielibyśmy, żeby co roku mniej więcej w rocznicę śmierci pana Mieczysława odbywał się tutaj taki turniej. Chcielibyśmy, żeby w tym pierwszym były reprezentowane kluby z miast, w których grał. Czyli Zgorzelec, Wałbrzych, Poznań oraz Dortmund. Ale też oczywiście zespołów ma być więcej - dodaje Ryszard Burdek ze stowarzyszenia „Górnik Wałbrzych 2010".©℗

Koszykarze Górnika Zamek Książ silniejsi. Będą się bili w lidze o medal?

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Koszykarski Górnik Zamek Książ Wałbrzych zbroi się na potęgę. Do drużyny jako ostatni dołączył środkowy Adam Łapeta.

W Górniku Zamek Książ Wałbrzych w nadchodzącym sezonie Orlen Basket Ligi będzie grał środkowy Adam Łapeta. Zatrudnienie tego doświadczonego środkowego o imponujących warunkach fizycznych (217 cm wzrostu) kończy chyba kompletowanie składu ekipy trenera Andrzeja Adamka.

Mierzą w medal?

Drużyna prezentuje się bardzo obiecująco. Wydaje się, że Górnik Zamek Książ jest mocniejszy niż przed rokiem i w nadchodzących rozgrywkach może powalczyć o medal.

Przypomnijmy, że w składzie drużyny z Wałbrzycha byli już wcześniej: Barret Benson, Lovell Cabbil, Kacper Marchewka, Ike Smith, Maciej Bojanowski, Tauras Jogela, Dariusz Wyka, Grzegorz Kulka, Maciej Puchalski, Mateusz Karwik i Avery Anderson III. Dzięki Łapecie Górnik Zamek Książ zyskał ogromne wzmocnienie w walce pod koszami.

- Całe doświadczenie Adama trudno opisać w jednym poście. Po krótce: sześć razy mistrz Polski z zespołem z Trójmiasta (Prokom Trefl/Asseco Prokom). Występy w takich klubach, jak Zastal Zielona Góra, Anwil Włocławek, Stal Ostrów, Arka Gdynia, Spójnia Stargard czy MKS Dąbrowa Górnicza, czyli praktycznie całe spectrum OBL PLK. Doświadczenie zagraniczne: gra na Litwie (Dzūkija Alytus, Lietuvos Rytas) oraz krótki epizod na Tajwanie z Taoyuan Leopards - czytamy na stronie Górnika Zamek Książ w mediach społecznościowych.

FOT.

27 i 28 września Gornik zagra w Warszawie o Superpuchar Polski. W półfinale zmierzy się ze Startem Lublin.

Rozegrali ostatnie sparingi

Kibice w Wałbrzychu nie mogą się już doczekać początku rozgrywek. Zanim te jednak ruszą, zespół rozgrywa ostatnie sparingi. Ostatnio na wyjeździe z rywalami z Czech.

Ekipa trenera Andrzeja Adamka najpierw uległa 85:89 ERA Basketballowi Nymburk. Minimalna porażka w towarzyskim spotkaniu nie jest wielkim problemem. Fanów Górnika bardziej powinien cieszyć fakt, że wystąpili prawie wszyscy zawodnicy. Świadczy to o tym, że wracają do zdrowia. A jeszcze niedawno kilku z nich nie mogło grać z powodu urazów. Z tego powodu Górnik Zamek Książ po porażce na swoim boisku 76:84 z Orlenem Zastalem nie pojechał na rewanż do Zielonej Góry.

ERA Basketball Nymburk - Górnik Zamek Książ Wałbrzych 89:85 (13:19, 31:19, 22:27, 23:20). Zdobywcy punktów dla wałbrzyszan: Pemberton 14, Benson 12, Smith 12, Cabbil 11, Anderson 9, Kulka 9, Wyka 9, Marchewka 6, Jogela 3 i Puchalski 0.

W kolejnym test meczu Górnik pokonał w stolicy Czech tamtejszy USK Praga 82:73. Wałbrzyszanie zwyciężyli pomimo braku w składzie lekko kontuzjowanych Dariusza Wyki i Avery'ego Andersona. Nie grał też jeszcze Łapeta. Goście - po przegranej 15:21 pierwszej kwarcie - w drugiej odrobili straty i wyszli na prowadzenie 44:36. Po trzeciej części spotkania wygrywali już 64:51 i nie oddali prowadzenia do końca spotkania.

USK Praga - Górnik Zamek Książ Wałbrzych 73:82 (21:15, 15:29, 15:20, 22:18). Zdobywcy punktów dla przyjezdnych: Benson 21, Smith 15, Marchewka 12, Cabbil 8, Puchalski 8, Kulka 7, Pemberton 6 i Jogela 5.©℗

eprasa.pl 26a44e3a56

FOT. PAWEŁ GOŁĘBIOWSKI

Ulicę Radomską trudno dziś nazwać reprezentacyjną arterią Wałbrzycha. Jeszcze w tym roku to się jednak zmieni.

Remont Radomskiej potrwa 10 tygodni

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

W Wałbrzychu rusza remont ulicy Radomskiej. Podpisano już w tej sprawie umowę z wykonawcą - firmą Budosprzęt sp. z o. o. w Wałbrzychu.

Prace przy naprawie mocno zniszczonej nawierzchni ul. Radomskiej mają potrwać do dziesięciu tygodni, licząc od momentu podpisania umowy (czyli od 11 września). Mieszkańcy długo wyglądali rozpoczęcia tej inwestycji, wielokrotnie się o nią upominali. W końcu się doczekali.

- W tym roku prowadzimy szerszy front naprawy mniejszych, lokalnych ulic. Te główne w znaczącym stopniu są już przebudowane - mówił niedawno Roman Szełemej, prezydent Wałbrzycha. - Ulica Radomska spędzała nam sen z powiek. Jest boczną od ulicy 11 Listopada. Ale jest bardzo ważna, bo łączy kilka pobocznych uliczek.

Na ul. Radomskiej, na odcinku około 410 metrów zostaną wykonane następujące prace:

* frezowanie istniejącej warstwy ścieralnej na całym odcinku ulicy,
* pionowa regulacja wpustów ulicznych,
* pionowa regulacja studni kanalizacyjnych,
* wymiana osadnika,
* wymiana uszkodzonego rurociągu,
* wykonanie warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego.

Wartość inwestycji to trochę ponad 260 tysięcy złotych. Pracę zostaną w całości sfinansowane z budżetu gminy. Najważniejsze, że do końca roku Radomska będzie jak nowa.©℗

Warto spróbować pizzy na cieście cienkim, jak mgiełka

Adrianna Szurman
Szczawno-Zdrój

Nowa restauracja na Słonecznej Polanie w Szczawnie-Zdroju kusi pizzą, lodami, panna cottą i winem.

Nowa restauracja z włoskim jedzeniem została otwarta w Szczawnie-Zdroju. Pizza Bike ruszyła na Słonecznej Polanie, tuż koło placu zabaw dla dzieci i torów do jazdy na rowerze. To pizzeria inna niż wszystkie.

Całość została urządzona ze smakiem, w słonecznych barwach, z muralem na ścianie - w roli głównej oczywiście pizza, ser i rowery. Jego autorem jest Radosław Bączkowski z Wrocławia - grafik, plakaciarz, autor okładek do książek.

- Brakowało tutaj takiego miejsca. Jest piękna okolica, a nie ma gdzie zjeść i napić się kawy. Chciałem stworzyć fajny, całoroczny lokal, w ktorym można dość szybko i smacznie zjeść. A kuchnia włoska jest właśnie taka. Będziemy mieć docelowo także makarony, sałatki, włoskie desery, produkujemy lody, więc lody oczywiście też - mówi Iwo Sznajder, współwłaściciel lokalu, prezes Sznajder spółka z o. o.

Jest także sześć rodzajów win z nalewaka, świetnie wyglądają beczki na ścianach. Do wyboru trzy czerwone i trzy białe. Znajdzie się także aperol i piwo.

FOT. ADRIANNA SZURMAN

Bike Pizza w Szczawnie-Zdroju już czynna. Nowa restauracja kusi włoskimi smakami.

Sznajder to restaurator dobrze znany w Wałbrzychu i w Szczawnie-Zdroju. Najpierw oczarował smakiem klientów w Palmiarni, później urządził kawiarnię i ekskluzywną restaurację Biblioteka w baszcie zamku Książ (z doskonałym wyborem win). Dał się też poznać z wybornych lodów, serwowanych w restauracji Pod Dębami w Parku Szwedzkim (koło placu zabaw). Teraz przyszedł czas na pizzerię na Słonecznej Polanie. I to nie koniec, jak zapewnia, ale na razie nie chce zdradzać kolejnych planów.

Wciąż są poszukiwani pracownicy, którzy chcieliby dołączyć do zespołu - kelnerzy, osoby do dowozu dań i jeszcze jeden pizzerman.

Bike Pizza będzie czynna cały rok do godz. 20.00, a w weekendy do 21.00. Pizzę przyrządza doświadczony pizzerman. Rozmiar jest jeden - 32 cm. To klasyczna pizza włoska, np. margherita, bianca, capriciosa, salame czy prosciutto.

W lokalu jest kilka stolików na dole, które pomieszczą powyżej 30 osób, podobnie u góry na zielonym dachu, gdzie pod parasolami mogą kontemplować naturę, racząc się włoskimi specjałami, 34 osoby. Także przed lokalem są zadaszone stoliki, przy których można zjeść na świeżym powietrzu.

- Jeszcze dopinamy wszystko na ostatni guzik. Docelowo będzie też dużo kwiatów, nastrojowe lamki na zewnątrz i lampy gazowe, które sprawią, że także podczas chłodniejszych wieczorów będzie można miło spędzić czas na zewnątrz - zaznacza Iwo Sznajder.©℗

Wpierw była uroczysta msza, po niej festyn z pieczonym dzikiem

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Odpust w parafii Podwyższenia Krzyża Świętego w Wałbrzychu zgromadził tłumy. Impreza u proboszcza była hitem dla wiernych.

To była duża uroczystość odpustowa ku czci Relikwii Krzyża Świętego - najważniejszego święta parafii Podwyższenia Krzyża Świętego na Podzamczu w Wałbrzychu. Jeszcze zanim odprawiono mszę św. pod przewodnictwem ks. bp. Marka Mendyka, proboszcz parafii Jan Gargasewicz przypomniał, jak 25 lat temu budowano świątynię.

Na wysykości zadania stanęła wówczas forma Sirbud Minari, której prezesem był śp. Daniel Sip. Pierwszym proboszczem, który wznosił kościół był śp. Jan Sowa, a później przez lata śp. Andrzej Raszpla.

FOT. ADRIANNA SZURMAN

Jednym z festynowych przysmaków była grochówka.

Mszę świętą koncelebrowali zaprzyjaźnieni księża z sąsiednich parafii, kolegiaty oraz świdnickiej kurii.

W homilii biskup Mendyk podkreślił znaczenie krzyża w życiu chrześcijanina - jako znaku odkupienia, źródła siły w niesieniu codziennych trudów i świadectwa tożsamości religijnej. A także rolę przebaczenia w naszym codziennym życiu.

Po mszy odbył się uroczysty festyn dla parafian. Nie zabrakło grochówki, pieczonych kiełbasek, pajd ze smalcem, ciast (wieść niesie, że upieczono ponad 40 placków!) i pysznej włoskiej kawy z kawiarni przy kościele, która robi furorę każdej niedzieli. Gwoździem festynu był pieczony dzik, do którego ustawiła się długa kolejka. To był festyn, co się zowie!©℗

Parking przy Przemysłowej jest już płatny. Będzie tu łatwiej o miejsce?

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Skończyło się - od poniedziałku, 15 września, za postój na placu parkingowym przy ulicy Przemysłowej w Wałbrzychu trzeba płacić.

Parking na 104 miejsca postojowe przy największym cmentarzu w mieście został oddany do użytku po remoncie w 2018 roku. Ponieważ inwestycja została przeprowadzona za unijne pieniądze, musiał być bezpłatny przynajmniej przez pięć lat. Ten czas już dawno minął.

Teraz, zgodnie z zarządzeniem prezydenta miasta i uchwałą rady miejskiej, stał się płatnym placem parkingowym. Obowiązują na nim następujące opłaty: za każdą rozpoczętą godzinę parkowania - 1,50 zł; abonamenty - miesiąc - 100 zł, kwartał - 200 zł, rok - 500 zł.

FOT. PAWEŁ GOŁĘBIOWSKI

Miejscy urzędnicy uważają, iż dzięki opłatom zwiększy się dostępność miejsc dla najbardziej potrzebujących.

- Dzięki wprowadzeniu opłat teren będzie bardziej uporządkowany, a dostępność miejsc parkingowych zwiększona dla osób, które naprawdę ich potrzebują. Bo opłaty wymuszają zwykle większą rotację pojazdów - informują w urzędzie miejskim.©℗

eprasa.pl 26a44e3a56

REKLAMA

0011383912

Ministerstwo Sprawiedliwości

PUNKTY NIEODPŁATNYCH PORAD PRAWNYCH, OBYWATELSKICH I MEDIACJI

PUNKTY NIEODPŁATNYCH PORAD PRAWNYCH, PORADNICTWA OBYWATELSKIEGO I MEDIACJI

- **BYSTRZYCA KŁODZKA,** UL. SIENKIEWICZA 6, TEL. (533) 379-672
- **KŁODZKO,** UL. WYSPIAŃSKIEGO 2K - BUD. 4, TEL. (533) 379-679
- **MIĘDZYLESIE,** PL. WOLNOŚCI 1, TEL. (533) 379-676
- **NOWA RUDA,** UL. KOPERNIKA 8, TEL. (533) 379-671
- **STRONIE ŚLĄSKIE,** UL. ZIELONA 5, TEL. (533) 379-675
- **ŚCINAWKA ŚREDNIA,** UL. MICKIEWICZA 16, TEL. (533) 379-674

REJESTRACJA NA PORADĘ W STAROSTWIE POWIATOWYM W KŁODZKU, W GODZINACH 7:30-15:30, TEL. 74 865 75 11

DLA KOGO POMOC:
Nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługują osobie uprawnionej, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej, w tym osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniającą innych osób w ciągu ostatniego roku.

NIEODPŁATNE PORADNICTWO OBYWATELSKIE:
Działania zmierzające do podniesienia świadomości osoby o przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach oraz wsparcia w samodzielnym rozwiązaniu problemu. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje porady dla osób zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego.

NIEODPŁATNA POMOC PRAWNA:
- informacja o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących uprawnieniach lub obowiązkach,
- wskazanie sposobu rozwiązania problemu prawnego,
- sporządzenie projektu pisma w sprawach, o których mowa powyżej,
- sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu oraz poinformowanie o kosztach postępowania,

NIEODPŁATNE MEDIACJE
- poinformowanie osoby uprawnionej o możliwościach skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji oraz korzyściach z tego wynikających;
- przygotowanie projektu umowy o mediację lub wniosku o przeprowadzenie mediacji;
- przygotowanie projektu wniosku o przeprowadzenie postępowania mediacyjnego w sprawie karnej;
- przeprowadzenie mediacji;
- udzielenie pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem.

Możliwość korzystania z zapisów publicznych w systemie NPP-NPO, który jest dostępny na stronie www.powiat.klodzko.pl lub www.np.ms.gov.pl

ZADANIE PUBLICZNE FINANSOWANE PRZEZ POWIAT KŁODZKI. ZADANIE ZLECONE Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ

ZADANIE REALIZUJE:

POWIAT KŁODZKI

STAROSTWO POWIATOWE W KŁODZKU
ul. Okrzei 1, 57-300 Kłodzko
tel.: +48 74 865 75 11
www.zapisy-np.ms.gov.pl

FUNDACJA W SŁUŻBIE WSI

FUNDACJA W SŁUŻBIE WSI
ul. Dąbrowskiego 42, 50-457 Wrocław,
biuro@fundacja.wroclaw.pl
Przekaż 1,5 % KRS 0000077423

eprasa.pl 26a44e3a56

Tragiczne skutki uderzenia w drzewo

FOT. KMP WAŁBRZYCH

Policja wyjaśnia okoliczności wypadku na ul. Świdnickiej. Jedna osoba nie żyje, jedna jest ciężko ranna.

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Do tragicznego wypadku doszło 12 września na ul. Świdnickiej w Wałbrzychu. Mimo reanimacji nie udało się uratować życia 43-letniego mężczyzny.

Tragedia na ul. Świdnickiej w Wałbrzychu rozegrała się 12 września o godz. 14.30. Jak podał Marcin Świeży z KMP w Wałbrzychu, przyczyną wypadku była najprawdopodobniej nadmierna prędkość, a w zasadzie jej niedostosowanie do warunków na drodze.

18-latka straciła panowanie nad kierownicą, a auto uderzyło w drzewo. Na miejscu pasażera z przodu siedziała 17-letnia koleżanka kierującej. Na szczęście żadnej z nastolatek nic poważnego się nie stało.

Tragiczny w skutkach okazał się ten wypadek dla pasażerów, siedzących z tyłu. 45-letni ojciec kierującej stracił przytomność, został przetransportowany do szpitala. Ma poważne obrażenia ciała.

- Niestety, nie powiodła się reanimacja drugiego z mężczyzn. To 43-letni kolega taty. Nie żyje - powiedziała nam Monika Kaleta z Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu.

- Policjanci zatrzymali 18-latce prawo jazdy, a pojazd został zabezpieczony na policyjnym parkingu do dalszych czynności procesowych. Funkcjonariusze prowadzą postępowanie celem ustalenia okoliczności wypadku. Kierująca była trzeźwa - dodał Marcin Świeży.©℗

Pijany ruszył z rurką na... samochód

Paweł Gołębiowski
Czarny Bór

Marny pomysł na rozwiązanie sąsiedzkiego konfliktu miał pewien mieszkaniec powiatu wałbrzyskiego. 25-latek postanowił uszkodzić samochód sąsiada.

Wezwani w nocy z 13 na 14 września do Czarnego Boru policjanci z Boguszowa-Gorców zatrzymali agresywnego mężczyznę na gorącym uczynku.

Mundurowi pojechali na interwencję, bo otrzymali zgłoszenie, że roznegliżowany mężczyzna biega po okolicy z metalową rurką. Okazało się, że wielokrotnie zdążył już uderzyć nią w samochód, zaparkowany na terenie jednej z posesji przy ul. Skalników, rozbijając w nim większość szyb oraz obydwa zewnętrzne lusterka.

25-latek został zatrzymany. Był pijany i noc spędził w policyjnej celi. Straty, które spowodował, oszacowano na 6 tysięcy złotych.

- Następnego dnia po zatrzymaniu prowadzący czynności w sprawie policjanci pionu kryminalnego przesłuchali podejrzanego i postawili mu zarzut zniszczenie mienia. 25-latek przyznał się do winy i złożył wyjaśnienia. Oświadczył, że dewastacji dokonał, gdyż był w konflikcie z 29-latkiem. Odwagi dodał mu wypity przed zdarzeniem alkoholu - informują w wałbrzyskiej policji.

Za swój czyn 25-latek odpowie oczywiście przed sądem. Grozi mu do pięciu lat pozbawienia wolności.©℗

KRÓTKO

WAŁBRZYCH

Pamiętają o ofiarach Sybiru

We wtorek, 16 września, odbył się III Wałbrzyski Marsz Pamięci Sybiru. Jest on obchodzony w każdą rocznicę sowieckiej agresji na Polskę w 1939 roku. Marsz w Wałbrzychu zorganizowało tutejsze koło Związku Sybiraków, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7 oraz Parafia Niepokalanego Poczęcia NMP z ul. Wyszyńskiego w dzielnicy Piaskowa Góra. Wydarzenie rozpoczęło się w Parku Sybiraków, przy Pomniku Syberyjskiej Golgoty. Był hymn, poruszające przemówienia, Apel Pamięci Sybiru, złożono kwiaty i zapalono znicze. Wręczono też odznaczenia państwowe i związkowe osobom zasłużonym dla pielęgnowania pamięci o Sybirakach. Uroczystość zakończyła msza św. w kościele NMP. PG

BOGUSZÓW-GORCE

Inauguracja roku akademickiego

15 września w budynku Szybu Witold odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Boguszowie-Gorcach. Podczas wydarzenia burmistrz Daniel Lubiński wraz z senatorką Agnieszką Kołacz-Leszczyńską wręczyli studentom indeksy. Wspólnie z chórem Sonoro odśpiewano hymn akademicki „Gaudeamus Igitur". Następnie zgromadzeni wysłuchali interesującej prelekcji pt. „Tradycje kulturowe w Boguszowie-Gorcach i okolicy", wygłoszonej przez Monikę Bisek-Grąz - doktor nauk z zakresu kulturoznawstwa. Zajęcia ruszyły 17 września. MW

SOKOŁOWSKO

Maszerowali dziarsko z kijkami

Ponad 200 osób wzięło udział w zorganizowanym 13 września w Sokołowsku XIV Festiwalu Nordic Walking Ziemi Wałbrzyskiej. Uczestnicy tej imprezy z kilkunastoletnią już tradycją nie przestraszyli się zapowiedzi trochę gorszej pogody. Wędrówka z kijami po pięknej, maleńkiej miejscowości w gminie Mieroszów i jej okolicach była więc bardzo przyjemna i dała uczestnikom wiele satysfakcji. Zarówno tym, którzy wybrali dystans 5 km, jak i maszerującym przez 10 km. PG

FOT. AQUA ZDRÓJ WAŁBRZYCH

W Wałbrzychu od 14 lat jest prowadzony bezpłatny, Miejski Program Nauki Pływania.

EDUKACJA DOWOZY NA BASEN KOSZTUJĄ 307 TYSIĘCY ZŁ

Uczą dzieci pływać, by były bezpieczne

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

W Wałbrzychu uczniowie podstawówek już 14 lat uczą się pływać. To miejski, darmowy program, z którego skorzystały tysiące dzieci.

W Wałbrzychu coraz trudniej jest znaleźć młodego mieszkańca, który nie umie pływać. Od 14 lat w tutejszych szkołach podstawowych jest bowiem prowadzony Miejski Program Nauki Pływania. Dzięki niemu pływać nauczyły się już tysiące uczniów z Wałbrzycha.

Ponad półtora tysiąca ćwiczących w jednym roku szkolnym

Tylko w trwającym roku szkolnym 2025-2026 udział w programie bierze 1.517 uczniów II i III klas z 14 wałbrzyskich podstawówek. Zajęcia są prowadzone na pływalni w Wałbrzyskim Centrum Sportowo-Rekreacyjnym Aqua Zdrój. Są całkiem bezpłatne, ich koszt ponosi gmina. Tylko w tym roku szkolnym Wałbrzych wyda na dowożenie uczniów na basen około 307 tysięcy złotych.

Pieniądze są jednak dobrze zainwestowane. Część dzieci dzięki programowi ma pierwszą okazję do nauki pływania, inne doskonalą technikę pływacką. Każda klasa ma zapewnione zajęcia raz w tygodniu, w wymiarze 45 minut, prowadzone przez wykwalifikowanych instruktorów.

Inwestycja w zdrowie, umiejętności i bezpieczeństwo dzieci

- Umiejętność pływania to nie tylko sport, ale przede wszystkim bezpieczeństwo. Jesteśmy dumni, że już od 14 lat wszystkie wałbrzyskie szkoły podstawowe mają możliwość uczestniczenia w tym programie. To inwestycja w zdrowie i rozwój dzieci, która będzie procentowała w przyszłości - podkreśla Kacper Nogajczyk, wiceprezydent Wałbrzycha.

Tylko w trwającym roku szkolnym 2025-2026 udział w programie bierze 1.517 uczniów II i III klas z 14 wałbrzyskich podstawówek.

- Cieszymy się, że od lat Miejski Program Nauki Pływania jest realizowany właśnie w Aqua Zdroju. Zainteresowanie tymi zajęciami pokazuje, że pływanie to jedna z najbardziej lubianych przez dzieci aktywności. Dlatego sukcesywnie rozwijamy naszą ofertę. Dla najmłodszych przygotowaliśmy szkółkę AquaMinis, a dla dorosłych, którzy chcą doskonalić swoje umiejętności pływackie, uruchomiliśmy programy Aqua Warrior oraz Aqua Girls. Dzięki temu każdy, niezależnie od wieku, może znaleźć zajęcia, odpowiadające jego potrzebom i poziomowi zaawansowania - zapewnia Kamila Świerczyńska, prezeska Aqua Zdroju.

Miejski Program Nauki Pływania jest częścią szerokiego systemu miejskich projektów sportowych, w ramach których Wałbrzych wspiera rozwój fizyczny najmłodszych - od koszykówki i siatkówki po lekkoatletykę.©℗

eprasa.pl 26a44e3a56

Wałbrzych szykuje miejsca zbiorowej ochrony ludności. Będzie ich około 40

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Władze miasta badają, czy podziemia pod II LO w Wałbrzychu (sztolnia Capitol) mogą służyć jako zbiorowe miejsce ochrony ludności.

17 września wiceprezydentka Anna Elżbieciak-Stec, radni z komisji sportu, turystyki i promocji miasta oraz pracownicy wydziału zarządzania kryzysowego oglądali podziemia pod II Liceum Ogólnokształcącym w Wałbrzychu. To miejsce, znane jest jako sztolnia Capitol, która przed laty była okazjonalnie udostępniana turystom i jest w zasadzie jedyną taką atrakcją, działającą przy średniej szkole w Polsce. Podziemia przy II LO są jednym z czterdziestu miejsc w Wałbrzychu, które będą poddawane specjalistycznym ekspertyzom.

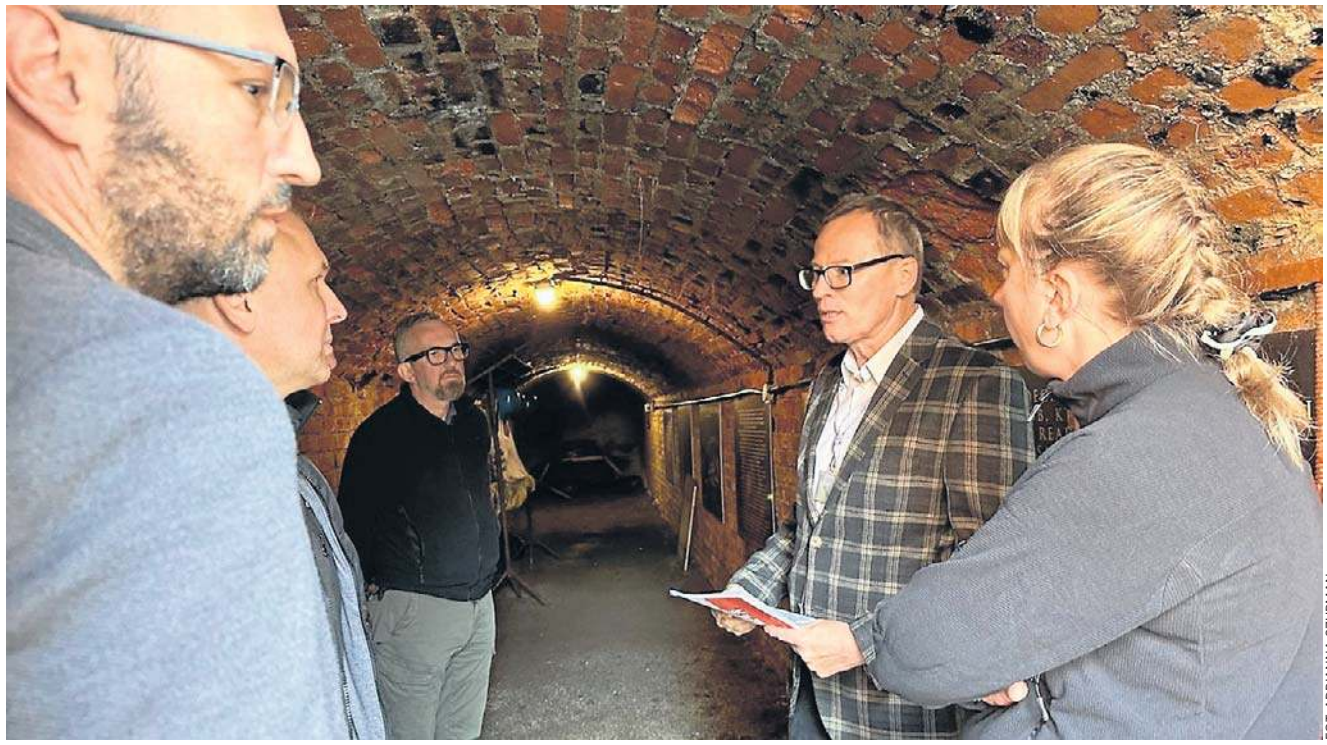

FOT. ADRIANNA SZURMAN

Władze miasta badają dawną sztolnię Capitol pod kątem organizacji ochrony ludności. Musi spełnić wiele warunków. ©℗

Capitol dostępny na razie tylko na odcinku 100 metrów

Jak tłumaczy Marcin Szewczak, szef biura zarządzania kryzysowego w Wałbrzychu, który jest również ratownikiem i który ma doświadczenie z działań ochrony ludności oraz działań ratowniczych w czasie wojny w Ukrainie, w Wałbrzychu wytypowano 40 miejsc, które mogą służyć jako zbiorowe miejsca ochrony ludności.

Jednym z nich jest właśnie sztolnia Capitol, czyli podziemia przy II Liceum Ogólnokształcącym w Wałbrzychu. A w zasadzie fragment tajemniczych korytarzy, biegnących pod Górą Parkową, w okolicach wieży widokowej i harcówki. Mówi się, że mogą one mieć nawet ponad kilometr długości i prowadzić do Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu, która kiedyś była siedzibą gestapo, czy też pobliskiego szpitala. Jeszcze przed pandemią koronawirusa obiekt był częściowo udostępniany turystom.

- Na odcinku około 100 metrów siłami szkoły, rodziców i uczniów wytyczono podziemną trasę turystyczną. Wiemy jednak, że tuneli jest więcej. W dwóch miejscach są zawały, które uniemożliwiają dalszą eksplorację. Przed laty grupa pasjonatów próbowała częściowo badać to miejsce. Wiemy, że idąc dalej tunelami z cegły, można dotrzeć do toalet i zasypanych schodów. Nie wiadomo dokładnie, dokąd prowadzą te korytarze - mówi nam Robert Wróbel, dyrektor II Liceum Ogólnokształcącego w Wałbrzychu.

Przed laty marzył o przedłużeniu dostępnej trasy i próbował zdobyć na ten cel środki z Budżetu Obywatelskiego, ale zabrakło kilkuset głosów. Dziś wiadomo, że takie prace kosztowałyby miliony złotych. Lobbuje za taką inicjatywą m.in. Rafał Kiercz, wałbrzyski radny, pasjonat historii. Widziałby tutaj podziemia, udostępniane turystom w ramach wspólnego biletu do Zamku Książ.

- To przyciągałoby turystów do Śródmieścia - zaznacza.

Ale nie jest to prosta sprawa. I jak mówią władz miasta, na razie nie jest rozważana z różnych powodów.

- Ani szkoła, ani miasto nie może tam prowadzić działalności, związanej z oprowadzeniem turystów. Przed laty umowę ze szkołą miało podpisane stowarzyszenie, które przestało działać podczas pandemii covid-19. Obecnie żadne stowarzyszenie nie zabiega o to. A my badamy, czy ten obiekt w obecnym wymiarze może służyć jako zbiorowe miejsce ochrony ludności - tłumaczy wiceprezydentka Anna Elżbieciak-Stec.

Miejsca ochrony ludności muszą być przystosowane do tymczasowego ukrycia mieszkańców podczas różnego rodzaju zagrożeń.

Nie wyklucza innych działań w przyszłości, ale nie na obecnym etapie. Najpierw zostanie wykonana ekspertyza górnicza, która potwierdzi, czy obiekt jest bezpieczny. Jeśli tak, będą prowadzone kolejne ekspertyzy, m.in. mykologiczne. Obiekt musi mieć odpowiednią wytrzymałość, zapewnić bezpieczeństwo pożarowe, mieć dobrą wentylację.

Miejsca ochrony ludności - gdzie znajdą się w Wałbrzychu?

Za miejsca ochrony ludności mogą służyć obiekty budowlane, w tym piwnice, tunele, czy podziemne garaże, które są przystosowane do tymczasowego ukrycia ludzi podczas różnego rodzaju zagrożeń - od klęsk żywiołowych, katastrof przemysłowych po działania wojenne. Chodzi o to, by zapewnić ludziom ochronę np. zanim zostaną ewakuowani do innych, bezpieczniejszych miejsc.

Wśród miejsc, które poza sztolnią Capitol, będą rozważane jako miejsca zbiorowej ochrony ludności, są m.in.: zamek Książ, stare schrony na Rusinowej oraz wszystkie budynki użyteczności publicznej, w tym szkoły.

O sztolni Capitol pisaliśmy w marcu br. Na sesji Rady Miasta rozpatrywano wtedy petycję, dotyczącą możliwości szerszego udostępnienia turystom kompleksu tuneli.

- Z planów wynika, że wejścia do kompleksu na terenie szkoły są tylko jednymi z kilku. Kolejne są umiejscowione za starostwem, przy wodociągach i dwa za Pomnikiem Pamięci Górnictwa. Wejścia przy starostwie i przy obecnym pomniku były dostępne tuż po wojnie, pamiętają je świadkowie. Kompleks to dwa równoległe do siebie korytarze, regularnie poprzecinane poprzecznymi korytarzami. Gdyby urządzić w nich szpital, to w każdym z nich zmieściłoby się po 20 osób oraz łóżek - opowiadał Tomasz Jurek, wałbrzyski historyk. I dodawał, że w kompleksie znaleziono właśnie łóżka. Do tego na terenie Wałbrzycha po wojnie trwały intensywne poszukiwania ukrytych podziemnych szpitali.

REKLAMA 0011401604

INFORMACJA
BURMISTRZ JAWORZYNY ŚLĄSKIEJ

informuje o wywieszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego Jaworzyna Śląska, ul. Powstańców 3, nw. wykazu:

1. Lokalu mieszkalnego przeznaczonego do sprzedaży w drodze przetargu ustnego nieograniczonego zgodnie z Zarządzeniami Burmistrza nr 146/B/25 z dnia 17.09.2025 r.

Wykaz wywiesza się na tablicy ogłoszeń na okres 21 dni, licząc od dnia podpisania zarządzenia przez Burmistrza Jaworzyny Śląskiej.
Szczegółowe informacje zawiera wykaz wywieszony na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej oraz na stronie internetowej bip.jaworzyna.net.

REKLAMA 0011401753

Mieroszów, dnia 22 września 2025 roku

OGŁOSZENIE
BURMISTRZA MIEROSZOWA

o wyłożeniu do publicznego wglądu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie Rybnicy Leśnej, gm. Mieroszów

Na podstawie art. 17 pkt 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 z późn. zm.), w związku z art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688) oraz na podstawie art. 54 ust. 2 w zw. z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.), **zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie Rybnicy Leśnej, gm. Mieroszów,** sporządzonego na podstawie uchwały nr LXXI/405/2023 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wraz z prognozami oddziaływania na środowisko,

w dniach od 29 września 2025 r. do 20 października 2025 r.

w siedzibie Urzędu Miejskiego w Mieroszowie, pl. Niepodległości 1, 58-350 Mieroszów w pokoju nr 3 (Referat Ochrony Środowiska i Gospodarki Przestrzennej) w godzinach pracy Urzędu, od poniedziałku do piątku.

Projekt planu będzie w tym okresie także udostępniony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Mieroszowie: https://bip.mieroszow.pl/artykuly/miejscowy-plan-zagospodarowania-przestrzennego-dla-obszaru-polozonego-w-obrebie-rybnicy-lesnej-gm-mieroszow-zs-6721-7-2023.

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie miejscowego planu rozwiązaniami odbędzie się w dniu 9 października 2025 r. na sali posiedzeń (II piętro), o godz. 10.00.

Zgodnie z art. 18 i art. 8c ww. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 54 ust. 3 ww. ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, każdy kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie planu miejscowego, może wnieść uwagi. Uwagi i wnioski należy składać na piśmie do Burmistrza Mieroszowa na adres Urzędu Miejskiego w Mieroszowie pl. Niepodległości 1, 58-350 Mieroszów, z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 5 listopada 2025 r.

Organem rozpatrującym uwagi jest Burmistrz Mieroszowa.

Informuję jednocześnie, że informacja o przetwarzaniu danych osobowych przez Urząd Miejski w Mieroszowie została zamieszczona na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego oraz pod linkiem: https://bip.mieroszow.pl/artykuly/ochrona-danych-osobowych.

Burmistrz Mieroszowa
Andrzej Lipiński (-)

eprasa.pl 26a44e3a56

AKCJA MARSZ Z CZERWONYMI BALONAMI POCZĄTKIEM SPOŁECZNEJ KAMPANII „TRZYMAMY CIĘ!”. TO PROTEST PRZE

Solidaryzują się z osobami w kryzysie p

Marsz zorganizowano w ramach Światowego Dnia Zapobiegania Samobójstwom.

Akcja jest symbolem wsparcia wobec osób, przeżywających kryzys psychiczny.

Ulicami Wałbrzycha przeszły 10 września setki uczniów szkół, nauczycieli i przedstawicieli inst

Uczestnicy marszu nieśli 127 czerwonych balonów. Tyle było w ostatnm czasie samobójczych śmierci uczniów...

Marsz wyruszył spod wałbrzyskiego „Energetyka”. Młodzież i dorośli przeszli ulicą Słowackiego aż do Rynku.

eprasa.pl 26a44e3a56

ECIW HEJTOWI I SAMOBÓJSTWOM DZIECI

psychicznym

ytucji, związanych z oświatą oraz zdrowiem psychicznym.

Wiele młodych osób nie potrafi sobie radzić z hejtem i problemami psychicznymi. Dorośli muszą o tym pamiętać.

W jednym szeregu szli rodzice i ich dzieci. Dlaczego? Bo problemy psyczicznе nie znają barier wiekowych...

W Wałbrzychu w ostatnich miesiącach samobójstwo popełniło troje uczniów. Trzeba o tym pamiętać...

Na Rynku meszerujących powitali prezydent miasta Roman Szełemej i jego zastępczyni Anna Elżbieciak-Stec.

Kolumna robiła imponujące wrażenie. Wałbrzyszanie zdemonstrowali swą empatię.

Program wsparcia zdrowia psyczicznego dzieci i młodzieży będzie prowadzony 5 lat.

FOT. ADRIANNA SZURMAN

eprasa.pl 26a44e3a56

DLACZEGO „STRAŻ NOCNA" REMBRANDTA BUDZI LUDZKIE NAMIĘTNOŚCI?

14 września 1975 r. płótno zostało pocięte nożem przez bezrobotnego nauczyciela szkolnego Wilhelmusa de Rijka. Twierdził z uporem, że „otrzymał od Pana rozkaz, by to zrobić". Ale to nie był jedyny atak na ten znany obraz.

Mariusz Grabowski

FOT. CC

„Kompania Fransa Banninga Cocqa i Willema van Ruytenburgha" lub „Straż nocna" albo „Wymarsz strzelców" znajduje się w zbiorach Rijksmuseum w Amsterdamie.

Nie był to pierwszy akt wandalizmu wobec tego obrazu, ani ostatni. Historycy sztuki od dawna zastanawiają się więc nad jego fenomenem, choć może o zdanie trzeba by spytać także psychologów albo chemików?

Żałoba, kasa, miłość

Rembrandt Harmenszoon van Rijn (1606-1669) namalował „Straż" w 1642 roku, w kulminacji życiowych perypetii. 14 czerwca tego roku, w wieku 30 lat, umarła na gruźlicę jego żona Saskia. Czyniąc jednocześnie malarza człowiekiem zamożnym, w testamencie rozdzieliła bowiem sumę 40 tysięcy florenów między syna Titusa i męża. Titusem zajęła się najęta guwernantka, bezdzietna wdowa Geertje Dircx, która wkrótce została metresą Rembrandta.

Mierzący 3,5 na 4,5 metra olej na płótnie powstawał zatem w okolicznościach dość burzliwych. Przedstawia kompanię straży obywatelskiej z Amsterdamu owego czasu. Członkami tej kompanii, dowodzonej przez Fransa Banningh Cocqa, byli zwyczajowo kupcy handlujący suknem, a sam obraz odznacza się nowatorskim na owe czasy przedstawieniem portretowanych ludzi.

Nie tylko z powodów artystycznych - kłopot jest nawet z nazwą. „Straż nocna" funkcjonuje zamiennie z „Wymarszem strzelców", ale najwłaściwszą nazwą wydaje się „Kompania Fransa Banninga Cocqa i Willema van Ruytenburgha". Pod taką obraz skatalogowany jest w w zbiorach Rijksmuseum w Amsterdamie.

Ale jak lubią przypominać historycy sztuki, w albumie rodzinnym kapitana Fransa Banninga Cocqa, czyli jednego z bohaterów malowidła, zachowała się wzmianka, która podaje typowy dla XVII w. opisowy tytuł dzieła. Brzmi on: „Kapitan poleca swemu porucznikowi, aby dał rozkaz wymarszu swojej kompanii milicji obywatelskiej".

„Oni maszerują!"

Oglądający dzieło może czuć się nieco przytłoczony, wręcz zdezorientowany. Skutkuje to w niektórych przypadkach - warto o tym pamiętać - nieprzewidzianymi fizyczno-psychicznymi reakcjami oglądających. Na płótnie przedstawione są 34 postaci, skrupulatnie policzone, ale tylko 18 z nich to tzw. arkebuzerzy, czyli ci wyposażeni w rodzaj XVI-wiecznych samopałów. Pozostali zostali przez malarza dodani zapewne po to, aby ożywić scenę i stworzyć wrażenie tłumu.

Do portretu pozowało tylko kilkanaście osób z ponad stuosobowej kompanii. Na pierwszym planie ukazani są dwaj najwyżsi stopniem członkowie grupy: przepasany czerwoną szarfą wspomniany już kapitan Frans Banning Cocq i odziany w złocisty kaftan porucznik Willem van Ruytenburgh.

Jak zauważa Gary Schwartz w tomie „Rembrandt's Universe: His Art, His Life, His World", obowiązująca w Holandii tradycja grupowego portretu nakazywała malarzom przestrzegać swoistej konwencji. Zgodnie z zasadami każda z postaci powinna być dobrze widoczna, a to, czy ukazana była tylko jej twarz, czy cała figura, zależało od pozycji i statusu portretowanego w grupie. Honorarium malarza za tego typu dzieła składało się ze składek uiszczonych przez namalowane osoby. Więcej, co jasne, płacili ci ukazani na pierwszym planie i w całej postaci, a mniej stojący lub siedzący w dalszych rzędach.

Widać zatem, że Rembrandt zrewolucjonizował formułę zbiorowego portretu, osiągając efekt niezwykłej naturalności poruszających się w przestrzeni postaci. To kolejny trop w naszym śledztwie.

Kapitan Cocq

Owa niezwykła, na poły magiczna kinetyczność sportretowanych postać została zauważona już przez współczesnych Rembrandta. Według legendy płótno przechowywane było pierwotnie w siedzibie straży. Ale zaraz po jej likwidacji, mniej więcej w 1715 roku, zostało przycięte ze wszystkich stron, aby zmieściło się między drzwi sali Rady Małych Wojen w ratuszu.

Stuki owego barbarzyńskiego z naszego punktu widzenia czynu były zadziwiające: przestrzenny efekt i spójność „Straży" zostały poważnie naruszone. Kapitan i porucznik znaleźli się teraz w centrum kompozycji, podczas gdy pierwotnie stali bardziej na prawo. Ponieważ dolny pas został odcięty, wydają się prawie potykać o ramę i „wyskakiwać z obrazu", co zmniejsza przestrzeń wokół nich.

Badania przeprowadzone latem 1974 roku przez psychologów z uniwersytetu z Maastricht (na rok przed niesławnym wyczynem Wilhelmusa de Rijka) wydają się prowadzić do fantastycznych wniosków: większość z przepytywanych gości Rijksmuseum, którzy przypatrywali się dziełu Rembrandta, odniosło wrażenie, że kapitan Cocq i jego kompanii „idą wprost na niego". Kto wie, czy wrażenie tego „namacalnego" kontaktu nie jest przyczyną incydentów związanych z dziełem.

Skutki ciemności

W raporcie z eksperymentu z 1975 r. znalazł się także wątek - nazwijmy go - kolorystyczny. „Ruchliwość" portretowanych spotęgowana miałaby być tenebryzmem „Straży". Tenebryzm, od łacińskiego „tenebrae" - „ciemności", to w barokowym malarstwie sposób kompozycji obrazu, polegający na użyciu ciemnej tonacji barwnej, z której ludzkie postacie i przedmioty wydobywano z mrocznego tła ostrym światłocieniem. W manierze tej umieszczane często w scenerii nocnej wyobrażenia umiejętnie kontrastowano z niezwykłymi efektami oświetlenia.

Rembrandt nie wymyślił tej metody (pierwszeństwo należy do Caravaggia), ale zarówno on sam, jak i jego uczniowie doprowadzili ją do perfekcji. „Straż" składa się z światła, jasnych promieni, punktów i cieni, z których „wyłaniają się" bohaterowie. Co ciekawe, nie malował wszystkich bohaterów w tym samym czasie, tylko po kolei, jednego po drugim. Wielkie płótno nie mogło zmieścić się w pracowni Rembrandta, więc prawdopodobnie tworzył portret w przybudówce w swoim ogrodzie.

Szczegółowy ogląd przekonuje, że kapitan Cocq wyprowadza druhów z ciemnej bramy, o czym świadczą ich nogi wysunięte do przodu. Dowódca ma lekko otwarte usta i wyciągniętą rękę, więc możemy się domyślić, że właśnie w tym momencie daje porucznikowi rozkaz wymarszu. Ręka kapitana jest zarazem najbardziej wysuniętym elementem ku przodowi, ku widzowi. Sama ręka jest w cieniu, ale mankiet otoczony bielą stanowi jasny, świetlisty punkt na płótnie.

Jest jeszcze coś: w drugiej dłoni kapitan trzyma laskę, która symbolizuje jego autorytet. Cocq jest władczy, hipnotyzujący, patrzący na niego mają wrażenie, że znajdują się pod „jego wpływem". „Czułem, że każe mi coś zrobić" - zeznał podczas przesłuchania Wilhelmus de Rijk. W 1975 roku nieco zlekceważono to wyznanie, uznając, że sprawca był niespełna władz umysłowych.

Bogactwo baroku?

Co właściwie zdarzyło się 14 września pół wieku temu? De Rijk, który przez blisko godzinę kontemplował obraz, wpadł nieoczekiwanie w szał, wyciągnął z kieszeni nóż i zaczął ciąć płótno (fakt, że był uzbrojony, posłużyło później do oskarżenia go o działanie z premedytacją). Zniszczenia były na tyle duże, że „Straż" wymagała wiele pracy i została ponownie zaprezentowana dopiero w lipcu 1976 r.

Wyczyn de Rijka był jednym z wielu, dokonywanych przez wandali przez setki lat. Szczęśliwie nie na tyle skutecznych, by płótno wymagało renowacji. Pierwszych uszkodzeń doznało 13 stycznia 1911 r., gdy pewien kucharz okrętowy pociął portret nożem, wyrażając w ten sposób protest przeciwko rosnącemu bezrobociu.

W latach 80. „Straż" zabezpieczono specjalnym systemem elektronicznym. Tak niestarannie, że 6 kwietnia 1990 r. pacjent zbiegły ze szpitala psychiatrycznego wylał na płótno kwas siarkowy. Na szczęście pracownicy muzeum szybko interweniowali, spryskując dzieło wodą dejonizowaną.

Wynikało by z tego, że - jak piszą Joanna Łenyk-Barszcz i Przemysław Barszcz w książce „Sekretna galeria. Co artyści ukryli w swoich arcydziełach" - zamachów na płótno dokonują osobnicy słabi na umyśle. „(...) Bogactwo barokowego dzieła w swojej złożoności: z przeplatającą się dosłownością i symboliką, światłem i cieniem, harmonijnymi, delikatnymi wzorami jasnych blasków i zsynchronizowaną choreografią ruchu, jest tym, co sprawia, że człowiek o osłabionej chorobą psychiczną duszy nie umie poradzić sobie z emocjami i wpada w szał".

Ołów i arsen

Może jednak to nie owo „bogactwo barokowego dzieła w swojej złożoności" jest inicjatorem zastanawiających zjawisk wśród bywalców Rijksmuseum, lecz chemia. Oto w ramach operacji „Night Watch 2019" międzynarodowy zespół badawczy połączył siły, aby zbadać reakcje chemiczne materiałów malarskich używanych przez Rembrandta. Sensacyjne wyniki opublikowano w czasopiśmie „Angewandte Chemie".

W badaniach zastosowano zarówno skaner rentgenowski, jak i tzw. synchrotronowe mikrosondy do analizy małych fragmentów pobranych z obrazu. Te dwa rodzaje badań wykazały obecność mrówczanu ołowiu, którego nigdy wcześniej nie znaleziono w historycznych obrazach.

Czyżby to mrówczan ołowiu w rembrandtowskich farbach, substancja dość agresywna, prowokował ludzkie zachowania? Pytanie jest jak najbardziej zasadne, szczególnie, że latem 2024 roku na łamach czasopisma naukowego „Heritage Science" inna grupa naukowców ogłosiła, że za niezwykły i pełen realizmu blask złotych haftów stroju van Ruytenburgha odpowiada związek chemiczny zawierający toksyczny arsen.

Mamy więc do czynienia z istnym artystyczno-psychologiczno-chemicznym fenomenem. To jego ofiarą padł m.in. nieszczęśny Wilhelmus de Rijk. Oglądajcie więc „Straż nocną" z bezpiecznej odległości...©℗

eprasa.pl 26a44e3a56

FOT. NAC

W okresie międzywojennym na Śląsku obowiązywało prawo, zabraniające pracy w szkołach nauczycielkom mężatkom. Kobiety przy tablicy były niemile widziane. Wyjątkiem były nauczycielki panny.

ŚLĄSKIE SZKOŁY DLA NIEZAMĘŻNYCH

Moralne spustoszenie, które szerzy się wśród nauczycielstwa, jest o wiele większe niż się na ogół przypuszcza – pisał biskup Stanisław Adamski o ustawie celibatowej na Śląsku.

Grzegorz Olma

Przez kilkanaście lat na Śląsku obowiązywała ustawa celibatowa. Według jej zapisów przy szkolnej tablicy mogły pracować wyłącznie niezamężne nauczycielki. Mające dbać o wychowanie i moralność uczniów restrykcyjne prawo szybko stało się własną karykaturą. Niestety, ucierpiały przy tym tysiące kobiet, które zmuszono do dramatycznych wybór między prywatnym i rodzinnym szczęściem a karierą zawodową.

Po plebiscycie, który rozstrzygnął w 1921 roku o podziale Górnego Śląska na przyznanych Polsce terenach wzrosło zapotrzebowanie na nauczycieli. Szkolne posady porzucali wyjeżdżający stąd Niemcy, a polskich kadr, które mogły ich zastąpić, zwyczajnie nie było. Sytuacja była nadzwyczajna, do pracy w szkołach przyjmowano więc osoby po kilkutygodniowych kursach pedagogicznych lub nawet bez kwalifikacji. W roku szkolnym 1922/1923 na jednego nauczyciela na Śląsku przypadało 66 uczniów, o 10 uczniów więcej niż w innych częściach państwa.

Władze województwa śląskiego starały się pozyskać nauczycielskie kadry spoza regionu. Do przyjazdu na Śląsk zachęcano apelami i ogłoszeniami w prasie. Po wakacjach w 1922 r. rozpoczęło na Śląsku pracę prawie 3 tysiące nauczycieli - spora część to byli przyjezdni. W województwie śląskim mogli liczyć na bardziej atrakcyjne warunki zatrudnienia. Wśród lokalnych bonusów były: bezpłatna pomoc lekarska, ulgi w przejazdach państwową komunikacją, a dla kierowników szkół także dwie morgi (około 11 tys. metrów kw.) ornego gruntu. Po kilku latach okazało się jednak, że oprócz zachęcającej „marchewki" jest tu także potężny „kij".

Już w marcu 1926 roku Sejm Śląski, do którego wyłącznej kompetencji na mocy ustawy autonomicznej należało m.in. ustawodawstwo w zakresie szkolnictwa, uchwalił prawo nakazujące zwalnianie z pracy nauczycielek, które wstąpiły w związek małżeński. Co takiego tu się zadziało? Skąd takie rygory wobec kobiet?

Wśród nauczycieli, którzy trafili na Śląsk sporo było kobiet. Chciały nie tylko nieść kaganek oświaty, ale także zarabiać i układać sobie życie prywatne. Trafiły jednak do środowisk żyjących własnym stylem, z odmiennym etosem pracy i systemem wartości. Zderzyły się z konserwatywną śląskością, która miała zupełnie inne spojrzenie na miejsce i rolę kobiety w codziennym życiu. Istotną barierą okazał się także język. Powszechna na Śląsku godka nie ułatwiała wzajemnych relacji. Miejscowi do przyjezdnych odnosili się jeżeli nie z niechęcią, to co najmniej rezerwą, wyraźnie dzieląc nauczycieli na „swoich" i „obcych".

W tradycji śląskiej praca zawodowa kobiety, jej aktywność poza domem była czymś całkowicie obcym i nieakceptowanym. Uważano, że zaburza ustalony porządek i prowadzi do upadku moralności kobiet, co może odbijać się negatywnie na funkcjonowaniu rodziny. Postawa taka była powszechna nie tylko wśród zwykłych mieszkańców, ale także przedstawicieli politycznych elit.

Janina Omańkowska, pochodząca z Wielkopolski, publicystka, działaczka społeczna i polityczny, posłanka do Sejmu Śląskiego podczas swoich wystąpień podkreślała: „Najzdrowsze stosunki socjalne w każdym społeczeństwie są wtedy, jeżeli mężczyźni zarabiają dostatecznie, ażeby mogli zakładać rodzinę i tę rodzinę utrzymać, a zaś kobiety, jeżeli się oddają pracy około domu i rodziny".

W podobnym tonie wtórował jej, cieszący się ogromnym szacunkiem na Śląsku, Wojciech Korfanty, który przekonywał: „Pierwszym i najzaszczytniejszym polem działania katolickiej i polskiej niewiasty jest i będzie zawsze rodzina". Nie trzeba więc dodawać, że takiemu modelowi sprzyjał także Kościół.

Kiedy ustalono już wspólny front obrony śląskiej rodziny, należało przejść do działania i znaleźć powody, uzasadniające eliminację kobiet z nauczycielskiego zawodu. Zaczęło się niewinnie i oddolnie. Do dyrektorów i kierowników szkół zaczęli trafiać rodzice uczniów z prośbami, by edukacją ich dzieci zajmowali się nauczyciele, a nie nauczycielki. Argumentowano, że nie potrafią tak jak mężczyźni egzekwować posłuszeństwa i karności, nie mają odpowiedniego autorytetu i posłuchu. Wkrótce wypłynęły kolejne powody - tradycyjne śląskie matki miały nie radzić sobie z pytaniami swych dzieci o prokreację. Do władz oświatowych wpływały skargi, w których podważano zasadność pracy nauczycielek mężatek, a także ich wygląd i ubiór w czasie ciąży. W jednej z nich pisano m.in., że kobieta „będąc w daleko posuniętym stanie, ujemnie działa [...] przede wszystkim na roczniki starsze. Dzieci stawiają rodzicom nieraz pytania, na które rodzice odpowiedzieć nie mogą. Z tych to właśnie powodów zwolnienie zamężnych nauczycielek koniecznie jest potrzebne". Uważano, że kobieta w ciąży powinna spędzać czas w domu, a nie pokazywać się publicznie.

TO TEŻ W INTERESIE NAUCZYCIELKI SAMEJ LEŻY, ABY Z CHWILĄ, KIEDY ZAWIERA ZWIĄZEK MAŁŻEŃSKI, ZOSTAŁA ZWOLNIONA Z OBOWIĄZKÓW SZKOLNYCH.

Istotnym argumentem na „nie" były kwestie ekonomiczne. Urzędnicy zajmujący się edukacją skrzętnie wyliczyli, że panowie nauczyciele chorują kilka razy rzadziej niż ich koleżanki z pokoju nauczycielskiego. Doliczając do tego koszty urlopów macierzyńskich i komplikacje związane z organizacją zastępstw i zmian w funkcjonowaniu szkoły, wniosek wydawał się tylko jeden.

W takiej atmosferze już w czerwcu 1924 roku Komisja Budżetowa Sejmu Śląskiego przyjęła rezolucję wzywającą wojewodę śląskiego, aby w jak najkrótszym czasie wniósł projekt ustawy, zaprowadzającej w szkolnictwie śląskim celibat dla nauczycielek".

- Jest rzeczą niemożliwą być dobrą żoną, dobrą matką, a równocześnie także dobrą nauczycielką. To też w interesie nauczycielki samej leży to, aby z tą chwilą, kiedy zawiera związek małżeński została zwolniona z obowiązków szkolnych - argumentowano podczas dyskusji w trakcie jednego z posiedzeń śląskiego parlamentu w Katowicach.

Głosy przeciwników restrykcyjnego prawodawstwa nie przebiły się, a po prawdzie nie miały szans na uwzględnienie. Argumenty o „średniowieczu" i „wsteczności" do nikogo tu nie trafiały.

29 III 1926 r. Sejm Śląski przyjął „Ustawę w sprawie rozwiązania służby nauczycielskiej wskutek zawarcia przez nauczycielkę związku małżeńskiego", potocznie zwaną celibatową. Na jej mocy w województwie śląskim jako nauczycielki mogły pracować jedynie kobiety niezamężne. Zwolnieniu z pracy podlegały nauczycielki mężatki, z wyjątkiem nauczycielek robót kobiecych i nauczycielek kontraktowych. Wśród mężatek pracować mogły jedynie te, które miały już pełne kwalifikacje zawodowe i staż pracy przekraczający więcej niż jeden rok.

Była to jedyna w w Polsce ustawą, która ograniczała prawa do pracy ze względu na stan cywilny. Szacuje się, że z jej powodu tylko w sierpniu 1926 r. pracę straciło 250 nauczycielek, a rokrocznie zwalniano po kilkadziesiąt kobiet, które wyszły za mąż.

Brutalne i nieludzkie prawo obowiązywało na Śląsku przez kilkanaście lat. W połowie lat trzydziestych sytuacja diametralnie się odmieniła. Jak zauważają historycy, wiele środowisk społecznych, zwłaszcza kobiecych, domagało się równouprawnienia i zniesienia, dyskryminującej zamężne nauczycielki, ustawy celibatowej. Zaczęto też dostrzegać jej przeciwskuteczność.

Zdanie zmienili też wcześniej jej sprzyjający kościelni dostojnicy. Biskup katowicki Stanisław Adamski w skierowanym do wojewody Michała Grażyńskiego liście pisał: „Pragnę jednak na podstawie obserwacji duszpasterskiej zaznaczyć, że przepis ten na Śląsku bardzo poważne powoduje szkody moralne. W całym szeregu bowiem wypadków na skutek ustawy celibatowej dochodzi do stosunków nielegalnych, a w dalszej konsekwencji do przeciwdziałania macierzyństwu i przerywania ciąży. Warunki nie tylko ciążą na nauczycielstwie osobiście, ale poza tym utrudniają wychowanie młodzieży, mianowicie osiągnięcie zasadniczego zadania szkoły polskiej - wychowania religijno-moralnego młodzieży".

W innym z pism zauważał: „Wszyscy bez wyjątku oświadczyli się za zniesieniem przymusu celibatu i wszyscy potwierdzili, że moralne spustoszenie, które przez tą ustawę szerzy się wśród nauczycielstwa, jest o wiele większe niż się na ogół przypuszcza".

Ustawa celibatowa została zniesiona 20 IV 1938 r.©℗

eprasa.pl 26a44e3a56

10 NAJPOPULARNIEJSZYCH STACJI

TELE PANORAMA

Program telewizyjny

KONCERT SOBOTA POLSAT 19:55

Roztańczony PGE Narodowy 2025

Na deskach stołecznego giganta zobaczymy plejadę artystów. Wśród największych gwiazd znajdzie się Justyna Steczkowska – jedna z najbardziej charyzmatycznych wokalistek w Polsce. Nie zabraknie także Zenka Martyniuka – niekwestionowanego króla tanecznej zabawy, który wraz z zespołem Łobuzy wykona najnowszy hit „Mandacik". Show dadzą też m.in. Big Cyc, Kombii, Perfect, Michał Wiśniewski, Lanberry, Feel, Antek Smykiewicz, Liber & Mezo, Boys, MIG, Piękni i Młodzi, Sławomir oraz nowe pokolenie sceny tanecznej: Defis, MiłyPan, Topky. Gościem specjalnym tegorocznej edycji będzie światowa legenda – zespół Boney M. Po raz pierwszy w Polsacie wystąpią: Tede, Tymek oraz Kalwi & Remi, którzy wspólnie z Guzowiankami wykonają remix utworu „Ech Poleczko". A na deser – prawdziwa królowa polskiej sceny – Doda i widowiskowy koncert z elementami spektaklu, nową oprawą sceniczną i niespodziankami. Tegoroczna edycja to także jubileusze – 35-lecie Radia ZET oraz 20-lecie zespołu Pectus. Koncert poprowadzą: Milena i Ilona Krawczyńskie – najbardziej energetyczny siostrzany duet sceniczny, prezenter Olek Sikora, mistrz tańca Rafał Maserak oraz radiowy głos – Kamil Baleja.

DRAMAT OBYCZAJOWY SOBOTA TVP 1 21:50

Tyle co nic

Trzymający w napięciu dramat społeczny osadzony w realiach współczesnej polskiej wsi. Grupa rolników organizuje protest pod domem posła, który wbrew wcześniejszym obietnicom zagłosował przeciwko ich interesom. Oburzeni ludzie wyrzucają na jego podwórko kupę gnoju, w której zostają odnalezione zwłoki jednego z okolicznych rolników. Wszyscy podejrzewają lidera protestu, Jarka, mimo że zmarły był jego najbliższym przyjacielem. Mężczyzna rozpoczyna własne śledztwo, które prowadzi go do poznania prawdziwych przyczyn śmierci przyjaciela, a przy okazji weryfikuje postawy ludzi w jego otoczeniu. Brawurowy debiut Grzegorza Dębowskiego stanowiący połączenie dramatu z thrillerem. Reżyser stworzył obraz ludzkiej bezradności w walce z systemem, malując przerażająco prawdziwą opowieść o polskiej wsi i ludziach, o których wszyscy zapomnieli lub nie zauważają. Film zdobył szereg nagród, w tym Orła w kategorii „Odkrycie roku", a także Złote Lwy za najlepszy scenariusz, debiut reżyserski, pierwszoplanową rolę męską dla Artura Paczesnego i drugoplanową rolę kobiecą dla Agnieszki Kwietniewskiej.

FILM PRZYGODOWY NIEDZIELA POLSAT 11:00

Mała syrenka

Aktorska wersja nagrodzonej Oscarami klasycznej animacji Disneya. To popularna historia pięknej, odważnej i żądnej przygód syreniej księżniczki o imieniu Ariel (Halle Bailey), najmłodszej i najbardziej niepokornej córki Trytona (Javier Bardem), króla mórz i oceanów. Ariel, zafascynowana światem ludzi, pewnego dnia zbliża się do statku. Widzi tam księcia Erica, w którym natychmiast się zakochuje. Kiedy jego statek w trakcie sztormu rozbija się o skałę, Ariel ratuje księcia. Podążając za głosem serca, zawiera pakt z podstępną wiedźmą Urszulą (Melissa McCathy). Teraz będzie mogła doświadczyć życia na lądzie, ale cena okaże się bardzo wysoka... To romantyczne fantasy powstało w wytwórni Walt Disney Pictures, a reżyserii podjął się specjalista od musicali, nominowany do Oscara Rob Marshall („Chicago", „Mary Poppins powraca"), na podstawie scenariusza nominowanych dwukrotnie do Oscara, Davida Magee'a („Marzyciel", „Życie Pi") i Johna Muskera („Księżniczka i żaba", „Vaiana: Skarb oceanu").

DRAMAT PIĄTEK TVP KULTURA 20:05

Godland

Przez zimne strumienie, nagie skały i szmaragdowe mchy zmierza ku nowej parafii luterański ksiądz Lucas. Duńczykowi towarzyszy lokalny przewodnik Ragnar. Od początku ich relacja pełna jest napięć, bowiem kapłan ma misję i pasję kolonizatora, którym starzec uparcie się przeciwstawia. Kandydat Islandii do Oscara w kategorii najlepszy film międzynarodowy.

SPEKTAKL TEATRALNY NIEDZIELA TVP 1 14:00

Człowiek jaki jest, każdy widzi

Powrót Sceny Młodego Widza. Główną bohaterką jest Yetinka, zamieszkująca z Tatą w górach w schronisku dla zwierząt. Yetinka wyrusza w podróż, podczas której dowie się, że określają nas wybory, których dokonujemy i decyzje, które podejmujemy. Dojrzała i mądra opowieść, nie tylko dla dzieci.

PONIEDZIAŁEK 22 Września

TVP 1

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.30** Studio Raban **8.00** Serwis Info **8.25** Zaraz wracam (10) **9.05** Ranczo (94) **10.05** Komisarz Alex (71) **11.00** Ojciec Mateusz (370) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes, Agropogoda **12.40** Magazyn rolniczy **12.55** Kultowe wyspy Oceanu Indyjskiego: Malediwy **14.00** Wichrowe wzgórze (259) – serial obyczaj.

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (694) – serial obyczaj. Turcja
17.00 Teleexpress
17.30 Jaka to melodia?
18.10 Klan (4558)
18.45 Akacjowa 38 (709) – serial obyczaj. Hiszpania
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Teatr TV: Tartuffe – spektakl Polska 2025, Reż. Tadeusz Kabicz, wyk. Andrzej Konopka, Piotr Adamczyk, Bartosz Bielenia
21.45 Postscriptum: Tartuffe
22.15 Marlon Brando – tahitańska ułuda – film dokumentalny Francja 2024
Wszyscy znamy Marlona Brando z hitowych filmów i dwóch Oscarów. Ale jego związek z Polinezją Francuską, gdzie aktor mieszkał przez prawie 30 lat, pozostaje w dużej mierze niezbadany.
23.30 Balans bieli – magazyn
0.15 Wyszyński – zemsta czy przebaczenie ★★★ – film biograf. Polska 2021

TVP 2

5.35 M jak miłość (1596) **6.25** Rodzina (nie od) święta **6.55** Barwy szczęścia (3217) – serial Polska 2025 **7.30** Pytanie na śniadanie **11.45** Okrasa łamie przepisy – magazyn **12.25** Koło fortuny – teleturniej **13.15** Miłość i nadzieja (283) – serial obyczaj. Turcja **14.05** Va banque – teleturniej **14.35** Na sygnale (744) – serial obyczaj. Polska

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (233) – telenowela
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Miłość i nadzieja (284) Taylan Unsal ma się spotkać z rodziną. Kuzey stara się odzyskać względy Sili. Feraye i Naciye zastanawiają się, jak powstrzymać Ege. Ten dowiaduje się, że Cihan mieszka w domu Gönül.
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3217, 3218) – serial Polska
20.40 Kulisy „M jak miłość"
20.55 M jak miłość (1876) – serial Polska
21.55 Na sygnale (745) – serial obyczaj. Polska
22.25 W cieniu śmierci (4)
23.15 50. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni: Studio festiwalowe – rozmowa
23.40 Daleko od Reykjavíku – ★★★ komediodr. Isl./Dania/Fr. 2019
1.25 Stulecie Winnych (37) – serial obyczaj.
2.25 Akacjowa 38 (68, 69) – serial obyczaj.

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i Partnerzy – serial fabularno-dokumentalny **9.30** 48 h. Zaginieni (210) – serial krym. **10.30** Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny **11.30** Gliniarze – serial fabularno-dokumentalny **14.40** Dlaczego ja? (1468) – serial fabularno-dokumentalny

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1067)
17.00 Gliniarze (1103) Policjanci otrzymują zgłoszenie o mężczyźnie, który grozi bronią sąsiadom. Wkrótce odkrywają jego ciało.
18.00 Pierwsza miłość (4056) – serial Polska
18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń"
19.55 Milionerzy – teleturniej
20.35 Niezniszczalni III ★★★ – film sensacyjny USA/Bułgaria/Francja/Niemcy 2014
Reż. Patrick Hughes, wyk. Sylvester Stallone, Jason Statham, Antonio Banderas
Tym razem najemnikom przychodzi się zmierzyć z uznanym za zmarłego Stonebanksem, współzałożycielem grupy, a obecnie handlarzem bronią.
23.20 Sisu – film wojenny Finlandia/W. Bryt./USA 2022 ★★★
Reż. Jalmari Helander, wyk. Jorma Tommila, Aksel Hennie, Jack Doolan
1.10 Legenda Herkulesa – film ★★★ USA/Bułgaria/Niemcy 2014

TVN

5.00 Kto was tak urządził? **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje: Restauracja „Dama kier", Lędziny **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje: Lublin – Pizzalover – reality show **13.55** The Floor – teleturniej Polska **14.35** Ukryta prawda (1471, 1704) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2023

16.50 Szpital św. Anny (42) Karetka zabiera Łukasza Wrońskiego do szpitala po tym, jak zemdlał podczas wesela Zosi i Filipa. NNa domiar wszystkiego na teren ogrodu znienacka wjeżdża koparka, sytuacja jest absurdalna.
17.55 Detektywi (222) – serial fabularno-dokumentalny
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.10 Doradca smaku: Burek z mięsem i twarogiem
20.15 Na Wspólnej (4085) – serial Polska
20.55 The Floor – teleturniej
21.35 Bitwa o gości – reality show
22.45 Oszukać przeznaczenie IV ★★ – horror USA 2009
Reż. David R. Ellis, wyk. Bobby Campo, Shantel VanSanten, Nick Zano
Tym razem nastolatek unika śmierci na torze wyścigowym, ale szybko odkrywa, że nie można uciec przed przeznaczeniem, a śmierć zawsze wyrównuje rachunki.
0.20 Co za tydzień – magazyn
1.00 Ślepnąc od świateł (4)

TVN 7

6.25 Szkoła **8.20** Ukryta prawda **11.25** W-11 Wydział Śledczy **12.55** Detektywi **14.55** Szpital św. Anny (16) **15.55** Sąd rodzinny **16.55** Zapisane w gwiazdach **17.55** Opowieści małżeńskie **19.00** Ukryta prawda **20.00** Hotel Paradise **21.05** ★★★★ Dar – thriller USA/Australia/Chiny 2015, reż. Joel Edgerton, wyk. Jason Bateman, Rebecca Hall **23.25** ★★★★ Niezatapialni – komedia Fr./Belg. 2018, reż. Gilles Lellouche, wyk. Mathieu Amalric, Guillaume Canet **2.00** Mówię Wam **2.50** Historie o duchach **3.20** Osadzone. Blok F

TVP Kultura

10.05 ★★★ Galimatias, czyli kogel-mogel II – kom. Polska 1988 **11.55** Wielcy mistrzowie malarstwa **13.00** Wstęp wolny **13.15** Tamte lata, tamte dni **13.50** Dobre strony **14.10** ★★★★ Dwa księżyce – film Polska 1993 **16.35** Chłopi (7) **17.40** W poszukiwaniu dobrego filmu **18.20** Oni wszyscy byli w Montreux **19.25** 50. FPFF w Gdyni **20.00** ★★★ Nieznajoma z Sans Souci – dr. Fr./Niem. 1982, reż. Jacques Rouffio **22.05** 50. FPFF w Gdyni **22.40** ★★★★ Siedem lat w Tybecie – film USA/W. Bryt. 1997

TVP Sport

8.25 Lekkoatletyka: MŚ w Tokio: 7. dzień; 8. dzień; 9. dzień **13.25** Piłka nożna: Betclic 2. Liga: Resovia Rzeszów – Sandecja Nowy Sącz **15.35** Magazyn Betclic 2. Ligi **16.20** Magazyn Betclic 1. Ligi **17.40 (L)** Piłka nożna: Betclic 1. Liga: 10. kolejka: Ruch Chorzów – Chrobry Głogów **19.50** Magazyn Betclic 1. Ligi **20.15 (L)** Transmisja sportowa **22.05** Gol **23.25** Sportowy wieczór **23.55** Lekkoatletyka: MŚ w Tokio **2.15** Boks: Arthur Biyarslanov – Antonio Collado

TV 4

5.30 Telezakupy TV Okazje **6.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **7.55** Bogaty dom – biedny dom **8.55** Policjantki i policjanci (110, 111) **10.55** Na ratunek 112 **11.55** Trudne sprawy **14.55** Ktoś tu kłamie? **16.55** Policjantki i policjanci (1320) **18.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19.00** Policjantki i policjanci (1321) **20.00** Uroczysko (169) **20.30** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (948) **21.30** Sprawiedliwi. Trójmiasto (65) – serial krym. Polska **22.40** ★★★★ Pamięć absolutna – film sf USA/Meksyk 1990 **0.55** Love Island. Wyspa miłości

TV Trwam

11.30 Warto być ojcem **12.20** Bawer – moja walka **13.30** Msza święta **14.30** Jan Paweł II i prymas Stefan kardynał Wyszyński **15.25** W gotowości **16.10** Sanktuaria polskie **16.30** Porady medyczne bonifratrów **17.00** Świadkowie **17.30** Moja parafia **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Poznajemy Polskę **19.45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Z wędką nad wodę w Polskę i świat **22.30** Święty nie rodzi się po śmierci

TV Puls

6.00 Policjanci z Miami (15, 16) **8.00** Kobra – oddział specjalny (12, 13) **10.00** Zaklinaczka duchów (42) **10.55** Zbuntowany anioł (97, 98) **12.50** Zaklinaczka duchów (43) **13.50** Lombard. Życie pod zastaw (570, 571) **15.50** Ranczo (109, 110) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (908, 909) **20.00** ★★ Czas zemsty – film sens. USA/Aruba 2003 **21.55** ★★★ Mechanik: Prawo zemsty – film sens. USA 2011 **23.40** ★★★ Teren prywatny – thriller USA 2001 **1.25** Dzielnica strachu

★★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie **(L)** na żywo

DVB T2 stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

eprasa.pl 26a44e3a56

WTOREK 23 Września

TVP 1

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.30** Kościół z bliska **8.00** Serwis Info **8.20** Zaraz wracam (11) **9.00** Ranczo (95) **10.00** Komisarz Alex (72) **11.00** Ojciec Mateusz (371) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** Magazyn rolniczy **12.55** Wyprawa na Półwysep Quebec – Labrador. Śladami niedźwiedzia polarnego – film dokumentalny Francja 2024 **14.00** Wichrowe wzgórze (260)

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (695)
17.00 Teleexpress
17.30 Jaka to melodia?
18.10 Klan (4559)
18.45 Akacjowa 38 (710)
– serial obyczaj. Hiszpania
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Zaraz wracam (12)
Wójt ze spokojem podchodzi do druzgocącej diagnozy. Renata musi zmierzyć się z kolejnym kryzysem.
21.10 Za wszelką cenę – dramat ★★★★ obyczaj. USA 2004
Reż. Clint Eastwood, wyk. Clint Eastwood, Hilary Swank, Morgan Freeman
30-letnia kelnerka marząca o uprawianiu boksu zaczyna pobierać lekcje u legendarnego trenera. Wkrótce zdobywa sławę, a boks staje się całym jej życiem. Do czasu, gdy traci przytomność podczas walki.
23.25 Firma ★★★★ – film sensacyjny USA 1993
2.10 Riwiera dla dwojga – komedia Fr./W. Bryt./USA 2013 ★★★

TVP 2

5.35 M jak miłość (1597) **6.25** Mój Kościół – reportaż **6.50** Barwy szczęścia (3218) **7.30** Pytanie na śniadanie – magazyn **11.45** Rosół polski – magazyn **12.25** Koło fortuny – teleturniej **13.15** Miłość i nadzieja (284) – serial obyczaj. Turcja **14.05** Va banque – teleturniej Polska 2025 **14.35** Na sygnale (745) – serial obyczaj. Polska 2025

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (234) – telenowela
15.50 Przepis dnia – magazyn
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Miłość i nadzieja (285)
W sprawie esemesów do Leventa Bahar staje w obronie matki. Sila zapewnia Bahar, że chce jej szczęścia. Ege kupuje łóżeczko dla córki. Melis jest szczęśliwa. Taylan Unsal po latach przychodzi do Gönül.
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3218)
– serial Polska
19.55 Eko na serio – magazyn
20.05 Barwy szczęścia (3219)
– serial Polska
20.40 Kulisy „M jak miłość”
20.55 M jak miłość (1877)
– serial Polska
21.55 Na sygnale (746) – serial obyczaj. Polska
22.25 Magazyn Ekspresu Reporterów – magazyn
23.25 50. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni: Studio festiwalowe – rozmowa
23.55 Dzień świra – komediodramat Polska 2002 ★★★★

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i Partnerzy – serial fabularno-dokumentalny **9.30** 48 h. Zaginieni (211) – serial krym. **10.30** Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny **11.30** Gliniarze – serial fabularno-dokumentalny **14.40** Dlaczego ja? (1469) – serial fabularno-dokumentalny

15.50 Wydarzenia
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1068)
17.00 Gliniarze (1104)
Detektywi badają sprawę pobicia dyrektora liceum, w której podejrzanym jest przemocowy mąż jego kochanki. Na jaw wychodzą jednak istotne informacje na temat grupy uczniów.
18.00 Pierwsza miłość (4057)
– serial Polska
18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
19.55 Milionerzy – teleturniej
20.30 Ninja vs Ninja – show
22.25 Patriota – dramat hist. USA/Niemcy 2000 ★★★★
Reż. Roland Emmerich, wyk. Mel Gibson, Heath Ledger, Joely Richardson
XVIII w., Ameryka. Po wojnie z Francuzami i Indianami główny bohater – wdowiec z siedmiorgiem dzieci – nie chce kolejnej. Jednak wobec udziału w walkach syna, zostaje zmuszony do działania...
2.05 Hansel i Gretel: Łowcy czarownic – film USA/Niemcy 2013 ★★★

TVN

5.00 Jak to jest zrobione? **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje: Restauracja „Modry Kociołek”, Piekary Śląskie – reality show Polska 2021 **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje **13.55** The Floor – teleturniej Polska **14.35** Ukryta prawda (1472, 1705) – serial fabularno-dokumentalny Polska

16.50 Szpital św. Anny (43)
Piotrek nadal pomieszkuje u Marty. Bartek chce ustalić z Kaśką zasady opieki nad dziećmi. Kaja zdaje egzamin medyczny, wieczorem przyjaciółki to świętują. Na pediatrię trafia 5-latek z bólem brzucha, wymaga operacji.
17.55 Detektywi (223)
– serial fabularno-dokumentalny Polska
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.10 Doradca smaku: Fideuà – paella z makaronu
20.15 Na Wspólnej (4086)
– serial Polska
20.55 The Floor – teleturniej
21.35 Ślub od pierwszego wejrzenia – real tv
22.40 Kuba Wojewódzki
– talk show
23.45 Superwizjer – magazyn
0.25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (19) – serial krym. USA
1.35 Bartosz Zmarzlik. Ścigając marzenia – serial dokumentalny Polska
2.30 Szpital (956)
3.20 Uwaga! – magazyn

TVN 7

6.25 Szkoła **8.20** Ukryta prawda **11.25** W-11 Wydział Śledczy **12.55** Detektywi **14.55** Szpital św. Anny (17) **15.55** Sąd rodzinny **16.55** Zapisane w gwiazdach **17.55** Opowieści małżeńskie **19.00** Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny **20.00** Hotel Paradise **21.05** ★★★ Zabójcza broń III – komedia sens. USA 1992, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson, Danny Glover **23.30** Anatomia piękna – serial dok. **0.35** ★★★ Zakonnica – horror USA 2018, reż. Corin Hardy, wyk. Demián Bichir **2.30** Hotel Paradise

TVP Kultura

8.20 50. FPFF w Gdyni **9.00** Chłopi (7) **10.05** ★★★★ Dwa księżyce – film Polska 1993 **12.30** Eric Clapton – tylko blues **14.30** ★★★★ Kaprysy Łazarza – komedia Polska 1973 **15.30** Rozmowy istotne **16.10** ★★★ Kocie ślady – film krym. Polska 1971 **17.40** Chłopi (8) **18.45** 30 lat rebelii teatralnej w Legnicy **19.25** 50. FPFF w Gdyni **20.00** Teatr TV: Made in Poland – spektakl Polska 2005 **22.15** 50. FPFF w Gdyni **22.55** ★★★★ Miłość po południu – melodramat USA 1957

TVP Sport

8.15 Piłka nożna: Ruch Chorzów – Chrobry Głogów **10.25** Magazyn Betclic 1. Ligi **11.00** Piłka nożna: ORLEN Ekstraliga kobiet: GKS Katowice – Czarni Sosnowiec **13.05** Gol **14.25 (L)** Piłka nożna: LKS II Goczałkowice-Zdrój – Stal Stalowa Wola **16.40** Rafał Wilk – człowiek ze stali 2.0 **17.25 (L)** Piłka nożna: Stal Rzeszów – Korona Kielce **19.35** Sportowe historie **20.05** Studio **20.25 (L)** Piłka nożna: GKS Katowice – Wisła Płock **23.00** Sportowy wieczór **23.40** Futbol totalny

TV 4

7.55 Bogaty dom – biedny dom **8.55** Policjantki i policjanci (112, 113) **10.55** Na ratunek 112 **11.55** Trudne sprawy **14.55** Ktoś tu kłamie? **16.55** Policjantki i policjanci (1321)**18.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej – reality show **19.00** Policjantki i policjanci (1322) – serial obyczaj. Polska **20.00** Uroczysko (170) – serial krym. Polska **20.30** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (949) – serial krym. Polska **21.30** Sprawiedliwi. Trójmiasto (66) – serial krym. Polska **22.40** ★★★ Burn Out – film sens. Fr./Belg. 2017 **0.45** Interwencja

TV Trwam

12.20 Ku pokrzepieniu powstańczych serc... **13.00** Czerwony Dwór **13.30** Msza św. **14.30** Z Małej Cerkwicy do... **15.00** Góra św. Michała **16.10** Jestem mamą **16.40** Zdrowie z Bożej apteki **16.55** Oświadczenie Fundacji Lux Veritatis **17.10** Prosto o gospodarce **17.30** Burza w okręgu krakowskim **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Każdy maluch to potrafi **19.45** Modlitwa z udziałem dzieci **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Cichy i pokorny serca

TV Puls

6.00 Policjanci z Miami (16, 17) **8.00** Kobra – oddział specjalny (13, 14) **10.00** Zaklinaczka duchów (43) **10.55** Zbuntowany anioł (99, 100) **12.50** Zaklinaczka duchów (44) **13.50** Lombard. Życie pod zastaw (572, 573) **15.50** Ranczo (110, 111) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (909, 910) **20.00** ★ Pomścić córkę – film sens. USA 2022 **22.00** ★★★ Eliminatorzy – film akcji USA/W. Bryt. 2016 **23.55** ★★ Na straży prawa – film akcji USA 2020 **1.30** Dzielnica strachu (388)

★★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie **(L)** na żywo

DVB T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

ŚRODA 24 Września

TVP 1

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.30** Rodzina (nie od) święta **8.00** Serwis Info **8.20** Zaraz wracam (12) **9.00** Ranczo (96) **10.00** Komisarz Alex (73) **11.00** Ojciec Mateusz (372) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes, Agropogoda **12.35** Rok w ogrodzie extra **12.50** Delfiny: Czy nie kochamy ich za bardzo? **14.00** Wichrowe wzgórze (261)

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (696)
– serial obyczaj. Turcja
17.00 Teleexpress
17.30 Jaka to melodia?
18.10 Klan (4560)
18.45 Akacjowa 38 (711)
– serial obyczaj. Hiszpania
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Zaraz wracam (13)
– serial obyczaj. Polska
21.10 Trener bardzo osobisty ★★★ – komedia romant. USA 2012
Reż. Gabriele Muccino, wyk. Gerard Butler, Jessica Biel, Uma Thurman
Były piłkarz o światowej sławie postanawia odzyskać rodzinę. Zatrudnia się jako trener drużyny syna. Mało prestiżowa posada nieoczekiwanie daje mu satysfakcję.
23.05 Rocky 4 ★★★ – film sensacyjny USA 1985
Reż. Sylvester Stallone, wyk. Sylvester Stallone, Talia Shire, Dolph Lundgren
0.50 Za wszelką cenę – dramat ★★★★ obyczaj. USA 2004

TVP 2

5.30 M jak miłość (1598) **6.25** Pożyteczni.pl – magazyn **6.55** Barwy szczęścia (3219) **7.30** Pytanie na śniadanie – magazyn **11.45** Gwiazdorska kuchnia Ani – magazyn **12.25** Koło fortuny – teleturniej **13.15** Miłość i nadzieja (285) – serial obyczaj. Turcja **14.05** Va banque – teleturniej **14.35** Na sygnale (746) – serial obyczaj. Polska

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (235) – telenowela
15.50 Eko na serio – magazyn
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Miłość i nadzieja (286)
Bahar zastawia pułapkę na Leventa. Do Gönül przychodzi rzekomy ojciec Zeynep. Cavidan poniża Silę. Ege udaje się zbliżyć Zeynep i Melis.
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3219)
19.55 Eko na serio – magazyn
20.05 Barwy szczęścia (3220)
20.40 Przepis dnia – magazyn
20.55 Na dobre i na złe (962)
– serial Polska
21.55 Na sygnale (747)
22.25 Peaky Blinders (11) – serial gangsterski W. Bryt.
Londyńskie zaplecze polityczne Tommy'ego zostaje rozbite. Arthur i Michael zostają aresztowani i trafiają do więzienia.
23.30 50. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni: Studio festiwalowe – rozmowa
0.00 Morderstwa na Cote Bleue – film krym. Fr. 2024

Polsat

5.20 Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i Partnerzy – serial fabularno-dokumentalny **9.30** 48 h. Zaginieni (212) – serial krym. **10.30** Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny **11.30** Gliniarze – serial fabularno-dokumentalny **14.40** Dlaczego ja? (1470) – serial fabularno-dokumentalny

15.50 Wydarzenia
16.15 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1069)
Kinga dowiaduje się, że jej siostra zdradza swojego partnera. Niedługo później decyduje się wyjawić chłopakowi prawdę. Wkrótce to ona staje się jego nową dziewczyną.
17.00 Gliniarze (1105)
Dokonano napadu na jubilera. Detektywi znajdują na miejscu włosy sprawcy i portfel warszawskiego policjanta. Mimo dowodów świadczących o winie funkcjonariusza coś mówi im, że ktoś chce go wrobić.
18.00 Pierwsza miłość (4058)
– serial Polska
18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
19.55 Milionerzy – teleturniej
20.30 Kabaret K2. Jedziemy po bandzie
– program rozrywkowy
22.00 Wystrzałowe wesele ★★★ – komedia USA 2023
Reż. Jason Moore, wyk. Jennifer Lopez, Josh Duhamel, Lenny Kravitz
0.10 Salon piękności ★★★ – komedia USA 2005

TVN

5.40 Uwaga! **5.55** Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny **6.50** Kuchenne rewolucje: Restauracja „Ajax”, Janki – reality show **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje: Wrocław – American Dream – reality show **13.55** The Floor – teleturniej **14.35** Ukryta prawda (1473, 1706) – serial fabularno-dokumentalny

16.50 Szpital św. Anny (44)
Na pierwszym dyżurze Zosi po ślubie Mirek Rogowski wraz z całym zespołem SORu składają lekarce życzenia. Marta i Tomek dostają zgłoszenie, że na basenie 60-letni mężczyzna dostał silnego ataku duszności. Marta po rozmowie z Tomkiem zwierza się Zosi ze swoich wątpliwości.
17.55 Detektywi (224) – serial fabularno-dokumentalny
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.10 Doradca smaku: Kanadyjskie ciasto jagodowe – magazyn
20.15 Na Wspólnej (4087)
– serial Polska
20.55 The Floor – teleturniej
21.35 Top Model
– reality show
23.10 Teściowie II – komedia Polska 2023 ★★★
Reż. Kalina Alabrudzińska, wyk. Maja Ostaszewska, Izabela Kuna, Adam Woronowicz
1.10 Ciche miejsce II – horror ★★★★ USA 2020
Reż. John Krasinski
3.10 Szpital (957)

TVN 7

6.25 Szkoła **8.20** Ukryta prawda **11.25** W-11 Wydział Śledczy **12.55** Detektywi **14.55** Szpital św. Anny (18) **15.55** Sąd rodzinny **16.55** Zapisane w gwiazdach **17.55** Opowieści małżeńskie **19.00** Ukryta prawda **20.00** Hotel Paradise **21.05** ★★★ Plan B – kom. rom. Polska 2018, reż. Kinga Dębska, wyk. Kinga Preis, Marcin Dorociński **22.55** ★★★ Kac Vegas w Bangkoku – kom. USA 2011, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Ed Helms **1.05** Hotel Paradise **2.05** Historie o duchach **2.55** Usterka **3.25** Osadzone. Blok F **4.00** Druga strona medalu

TVP Kultura

9.00 Chłopi (8) **10.05** ★★★★ Kaprysy Łazarza – kom. Polska 1973 **11.05** ★★★ Kocie ślady – film Pol. 1971 **12.40** Portret Janusza Gajosa **13.35** Wydarzenie aktualne **14.10** ★★★ Błękitny pokój – dr. Pol. 1965 **15.00** ★★★ U Pana Boga za miedzą – kom. Polska 2009 **17.05** Chłopi (9) **18.05** Którędy po sztukę **18.30** Informacje kulturalne **18.50** Reżyserzy **19.35** 50. FPFF w Gdyni **20.00** ★★★★ Piłkarski poker – kom. Polska 1988 **22.00** 50. FPFF w Gdyni **22.35** Profesor T. (9) **23.35** Niedziela z...

TVP Sport

9.30 Piłka nożna: STS Puchar Polski: GKS Katowice – Wisła Płock **11.40** Reportaż **12.25 (L)** Piłka nożna: STS Puchar Polski: Legia II Warszawa – Górnik Zabrze **14.40** Pełnosprawni **15.10 (L)** Piłka nożna: STS Puchar Polski: Pogoń Grodzisk Mazowiecki – Lechia Gdańsk **17.25** Sportowe historie **18.05** Studio **18.40 (L)** Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa: Raków Częstochowa – Lech Poznań **20.55 (L)** Piłka nożna: STS Puchar Polski: Bruk-Bet Termalica Nieciecza – Widzew Łódź **23.05** Sportowy wieczór

TV 4

5.30 Telezakupy TV Okazje **6.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **7.55** Bogaty dom – biedny dom **8.55** Policjantki i policjanci (114, 115) **10.55** Na ratunek 112 **11.55** Trudne sprawy **14.55** Ktoś tu kłamie? **16.55** Policjantki i policjanci (1322) **18.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19.00** Policjantki i policjanci (1323) **20.00** Uroczysko (171) **20.30** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (950) **21.30** Sprawiedliwi. Trójmiasto (67) **22.40** ★★★★ Krucjata Bourne'a – thriller USA/Niemcy 2004, reż. Paul Greengrass **0.50** Love Island. Wyspa miłości

TV Trwam

10.00 Audiencja Generalna Ojca Św. z Watykanu **11.10** Mateczniki polskości **11.25** Jestem mamą **11.40** Prosto o gospodarce **12.20** Fatima – znak nadziei **13.00** Ojcostwo – polecam **13.30** Msza święta **14.30** Cysters **15.00** Sybiraczka **16.10** Na zdrowie **16.30** Lubieszów **17.00** Po stronie prawdy **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Opowieści biblijne – historie animowane z Nowego Testamentu **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Przetrwaliśmy

TV Puls

6.00 Policjanci z Miami (17, 18) **8.00** Kobra – oddział specjalny (14, 15) **10.00** Zaklinaczka duchów (44) **10.55** Zbuntowany anioł (101, 102) **12.50** Zaklinaczka duchów (45) **13.50** Lombard. Życie pod zastaw (574, 575) **15.50** Ranczo (111, 112) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (910, 911) **20.00** ★★★★ Wróg u bram – dramat USA/W. Bryt./Niemcy/Fr./Irl. 2001 **22.20** ★★★★★ Szeregowiec Ryan – film wojenny USA 1998 **1.50** ★★★★ Karmazynowy przypływ – film sens. USA 1995

★★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie **(L)** na żywo

DVB T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

eprasa.pl 26a44e3a56

CZWARTEK 25 Września

TVP 1

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.30** Pełnia wiary **8.00** Serwis Info **8.20** Zaraz wracam (13) **9.00** Ranczo (97) **10.00** Komisarz Alex (74) **11.00** Ojciec Mateusz (373) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes, Agropogoda **12.40** To się opłaca **12.55** Historia konia – film dokumentalny **14.00** Wichrowe wzgórze (262) – serial obyczaj. Turcja 2024

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (697)
– serial obyczaj. Turcja
17.00 Teleexpress
17.30 Jaka to melodia?
18.10 Klan (4561)
18.45 Akacjowa 38 (712)
– serial obyczaj. Hiszpania
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Zaraz wracam (14)
Maria znajduje załamanego Eligiusza, ale nie pozwala mu się poddać. Wójt wraca do urzędu, wyznacza sobie cel – odzyskanie praw miejskich – i zapowiada medialną kontrofensywę.
21.10 Ojciec Mateusz (429)
Natalia zmaga się z dokuczliwym bólem pleców, dlatego Mateusz wykupuje jej pobyt w sanatorium. Na miejscu Natalia poznaje wdowca Tomasza. Ich relacja zostaje przerwana przez nagłą śmierć mężczyzny.
22.10 Sprawa dla reportera
23.10 Siła kłamstwa – film dokumentalny Norwegia 2024
0.20 Profilerka Jastrë (3)

TVP 2

5.30 M jak miłość (1599) **6.20** Operacja zdrowie – magazyn **6.55** Barwy szczęścia (3220) **7.30** Pytanie na śniadanie – magazyn **11.45** Podróż po jeden uśmiech **12.25** Koło fortuny – teleturniej **13.15** Miłość i nadzieja (286) – serial obyczaj. Turcja 2022 **14.05** Va banque – teleturniej **14.35** Na sygnale (747) – serial obyczaj. Polska 2025

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (236) – telenowela
15.50 Eko na serio – magazyn
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Miłość i nadzieja (287)
Wieść o pojawieniu się Taylana wywołuje wielką konsternację. Bahar szantażuje dr. Leventa. Sila nie chce się przyznać Kuzeyowi, że nie ma amnezji. Bahar kompromituje Naciye.
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3220)
– serial Polska
19.55 Eko na serio – magazyn
20.05 Barwy szczęścia (3221)
– serial Polska
20.45 Ku'damm 56 (4)
– serial obyczaj. Niemcy
21.55 Na sygnale (748)
– serial obyczaj. Polska
22.25 Peaky Blinders (12) – serial gangsterski W. Bryt.
23.30 50. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni: Studio festiwalowe – rozmowa
0.00 Kickboxer: Odwet
★★ – film sensacyjny USA 2018
Reż. Dimitri Logothetis
2.00 Śmiertelne sekrety (6)

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i Partnerzy – serial fabularno-dokumentalny **9.30** 48 h. Zaginieni (213) – serial krym. **10.30** Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny **11.30** Gliniarze – serial fabularno-dokumentalny **14.40** Dlaczego ja? (1471) – serial fabularno-dokumentalny

15.50 Wydarzenia
16.15 Interwencja – magazyn
16.25 Pogoda
16.30 Na ratunek 112 (1070)
17.00 Gliniarze (1106)
Zostają odkryte zwłoki zaginionej jakiś czas temu kobiety. Detektywi muszą odtworzyć wydarzenia, o których wielu woli zapomnieć. Córka Zosi musi przejść operację.
18.00 Pierwsza miłość (4059)
– serial Polska
18.50 Wydarzenia
19.20 Gość „Wydarzeń”
19.55 Milionerzy – teleturniej
20.30 Nasz nowy dom
Ekipa pomaga rodzinie, która straciła dorobek życia w pożarze mieszkania. Niewielkie zarobki nie wystarczały do tej pory na dokończenie remontu i powrót do domu.
21.40 Przyjaciółki (305)
– serial obyczaj. Polska
22.50 I że ci nie odpuszczę – komedia romant. Mek./USA 2018
★★★ Reż. Rob Greenberg, wyk. Eugenio Derbez, Anna Faris, Eva Longoria
1.10 Joy – film biograficzny
★★★ USA 2015

TVN

5.40 Uwaga! **5.55** Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny **6.50** Kuchenne rewolucje: Restauracja „Cafe Filiżanka”, Żyrardów **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje: Opole – Caverna Cafe – reality show **13.55** The Floor – teleturniej **14.35** Ukryta prawda (1474, 1707) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2023

16.50 Szpital św. Anny (45)
Kaja na prośbę dyrektora Zychowicza przyjeżdża do szpitala, gdzie czekają na nią gratulacje od całego zespołu. Na koniec dnia Wojtek zabiera Kaję na tor gokartowy.
17.55 Detektywi (225)
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.10 Doradca smaku
20.15 Na Wspólnej (4088)
– serial Polska
20.55 The Floor – teleturniej
21.35 Kuchenne rewolucje
W Mrokowie, wsi położonej kilkanaście kilometrów od południowych granic Warszawy, swoje Bistro Kociołek prowadzi Maciek. Marzenie właścicielа, aby jego lokal był pełną gości restauracją działającą do wieczora, nie spełnia się. Jaki będzie finał wizyty Magdy Gessler?
22.45 Król Richard: Zwycięska rodzina – film biograf. USA/Australia 2021
★★★★ Reż. Reinaldo Marcus Green, wyk. Will Smith, Jon Bernthal
1.45 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (18)

TVN 7

6.25 Szkoła **8.20** Ukryta prawda **11.25** W-11 Wydział Śledczy **12.55** Detektywi **14.55** Szpital św. Anny (19) **15.55** Sąd rodzinny **16.55** Zapisane w gwiazdach **17.55** Zagadki losu **19.00** Ukryta prawda **20.00** Hotel Paradise **21.05** ★★★ Zanim odejdą wody – komedia USA 2010, reż. Todd Phillips, wyk. Robert Downey Jr., Zach Galifianakis **23.10** ★★★★ Pamiętnik – dramat USA 2004, reż. Nick Cassavetes, wyk. Ryan Gosling, Rachel McAdams **1.45** Hotel Paradise **2.40** Historie o duchach **3.25** Fachowcy **4.00** Usterka **4.25** Druga strona medalu

TVP Kultura

9.00 Chłopi (9) **10.00** ★★★ U Pana Boga za miedzą – kom. Polska 2009 **12.05** Reżyserzy **13.00** Kolekcja **13.15** Informacje kulturalne **13.35** ★★★ Jeśli dziś wtorek, to jesteśmy w Belgii – kom. USA 1969 **15.30** ★★★ Leśmian – film Polska 1990 **17.05** Chłopi (10) **18.05** Wstęp wolny **18.20** Antoine de Saint-Exupery. Ostatni romantyk **19.30** 50. FPFF w Gdyni **20.05** ★★★★ Szczególny dzień – film Wł./Kan. 1977 **22.05** 50. FPFF w Gdyni **22.40** ★★★★ Piłkarski poker – kom. Polska 1988

TVP Sport

9.40 Piłka nożna: Bruk-Bet Termalica Nieciecza – Widzew Łódź **11.45** Sportowe historie **12.15** Piłka nożna: Raków Częstochowa – Lech Poznań **14.25** **(L)** Piłka nożna: STS Puchar Polski: Odra Bytom Odrzański – Wisła Kraków **16.35** Wioślarstwo: MŚ w Szanghaju: Finały **17.25** **(L)** Piłka nożna: STS Puchar Polski: Radomiak Radom – KGHM Zagłębie Lubin **19.35** Niezwykłe historie Biało-Czerwonych **20.05** Studio **20.25** **(L)** Piłka nożna: STS Puchar Polski: Arka Gdynia – Motor Lublin

TV 4

7.55 Bogaty dom – biedny dom **8.55** Policjantki i policjanci (116, 117) **10.55** Na ratunek 112 **11.55** Trudne sprawy **14.55** Ktoś tu kłamie? **16.55** Policjantki i policjanci (1323) **18.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19.00** Policjantki i policjanci (1324) – serial obyczaj. Polska **20.00** Uroczysko (172) – serial krym. Polska **20.30** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (951) – serial krym. Polska **21.30** Sprawiedliwi. Trójmiasto (68) – serial krym. Polska **22.40** ★★★★ Dom zły – thriller Polska 2009 **0.50** Love Island. Wyspa miłości

TV Trwam

11.35 Przyroda i ludzie **12.20** Wykłady z kongresu: Katolicy a tożsamość Europy **13.05** Mateczniki polskości **13.30** Msza święta **14.35** Góra Świętej Anny **15.00** Po stronie prawdy **16.10** Z wędką... **16.35** Sól Ziemi **17.15** Muzyczne chwile **17.30** Odpowiedzialni za Kościół **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Każdy maluch to potrafi **19.45** Modlitwa z udziałem dzieci **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Głos serca (123) **23.05** Karol de Foucauld

TV Puls

6.00 Policjanci z Miami (18, 19) **8.00** Kobra – oddział specjalny (15, 16) **10.00** Zaklinaczka duchów (45) **10.55** Zbuntowany anioł (103, 104) **12.50** Zaklinaczka duchów (46) **13.50** Lombard. Życie pod zastaw (576, 577) **15.50** Ranczo (112, 113) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (911, 912) – serial obyczaj. Polska **20.00** ★★★ Taxi 3 – komedia sens. Fr. 2003 **21.30** ★ Ślub doskonały – komedia Polska 2023 **23.30** ★★★★ Ja cię kocham, a ty śpisz – komedia rom. USA 1995

★★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie **(L)** na żywo

DVB T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

PIĄTEK 26 Września

TVP 1

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.30** Agape blisko Ciebie **8.00** Serwis Info **8.20** Okrasa łamie przepisy **9.00** Ranczo (98) **10.00** Komisarz Alex (75) **10.55** Ojciec Mateusz (374) – serial krym. **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes, Agropogoda **12.40** Magazyn rolniczy **12.55** Kerkini – grecka przystań ptaków **14.00** Wichrowe wzgórze (263)

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (698)
– serial obyczaj. Turcja
17.00 Teleexpress
17.30 Jaka to melodia?
18.10 Klan (4562)
Czesia martwi się o sąsiadkę Darka. Magda organizuje spotkanie z Miłoszem, podczas którego domaga się przyspieszenia spłaty zaległych alimentów. Pawełek planuje spotkanie z Jaśkiem.
18.45 Akacjowa 38 (713)
– serial obyczaj. Hiszpania
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Zaraz wracam (15)
– serial obyczaj. Polska
21.05 Komisarz Alex (295)
– serial krym. Polska
22.05 Sekielski wieczorową porą
– magazyn
23.10 Galimatias, czyli kogel-mogel II – komedia
★★★ Polska 1988
Reż. Roman Załuski, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska, Dariusz Siatkowski
0.50 Wykrywacz kłamstw

TVP 2

5.20 Przepis dnia **5.30** M jak miłość (1600) **6.25** Anna Dymna – spotkajmy się **6.55** Barwy szczęścia (3221) – serial Polska 2025 **7.30** Pytanie na śniadanie **11.50** Jedzenie ma znaczenie, nauka na talerzu **12.25** Koło fortuny **13.15** Miłość i nadzieja (287) – serial Turcja **14.05** Va banque – teleturniej **14.35** Na sygnale (749) – serial Polska

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (237) – telenowela
15.50 Eko na serio – magazyn
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Miłość i nadzieja (288)
Cavidan domaga się przeprosin od Naciye. Bahar wikła Leventa w swoją intrygę. Taylan spiskuje.
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3221)
19.55 Eko na serio:
Jak dba się o zwierzęta w rolnictwie ekologicznym?
20.05 Barwy szczęścia (3222)
Konflikt między Agatą a Ignacym narasta. Jaworski ulega wypadkowi. Pod jego nieobecność Krystyna wychodzi z domu i gubi się. Oliwka jest gotowa przyjąć matkę Tomasza. Kępski ma inny plan.
20.45 Postaw na milion
– teleturniej
21.45 Tak to leciało! – teleturniej
22.45 To jest grane
23.20 50. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni
23.50 Operacja „Piorun” – film
★★★ sensacyjny W. Bryt. 1965

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat – magazyn **11.30** Gliniarze: Ostatnia stacja/ Projekt morderstwo/ Wyjątkowe dziecko – serial fabularno-dokumentalny Polska, wyk. Arkadiusz Krygier **14.40** Dlaczego ja? (1472) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2025

15.50 Wydarzenia
16.15 Interwencja – magazyn
16.25 Pogoda
16.30 Na ratunek 112 (1071)
17.00 Gliniarze (1107)
18.00 Pierwsza miłość (4060)
Izabela stosuje podstęp wobec Grażyny i chce wysłać ją do Abu Dhabi, a sama zająć się kliniką. Mimo niekorzystnego wyroku sądu Alan jest w dobrym nastroju za sprawą Igi. Angelika chce opuścić szpital.
18.50 Wydarzenia
19.20 Gość „Wydarzeń”
19.55 Twoja twarz brzmi znajomo
– program rozrywkowy
22.00 Krew (10)
Na jaw wychodzą rodzinne tajemnice. Jerzy nie może się otrząsnąć po wydarzeniach z nocy. Kania wzywa Laurę na przesłuchanie, a jej słowa nakierowują go na nowy trop.
23.05 Mumia – film sensacyjny
★★★ USA/Chiny/Japonia 2017
Reż. Alex Kurtzman, wyk. Tom Cruise, Russell Crowe, Annabelle Wallis
1.35 Underworld: Wojny Krwi
★★★ – film sensac. USA 2016
3.30 Kabaretowa Ekstraklasa

TVN

5.40 Uwaga! **5.55** Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny **6.50** Kuchenne rewolucje – reality show **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje: Restauracja-pizzeria „Irlandia”, Czechowice-Dziedzice – reality show **13.55** The Floor – teleturniej **14.35** Ukryta prawda (1475, 1708) – serial fabularno-dokumentalny Polska

16.50 Szpital św. Anny (46)
– serial obyczaj. Polska
17.55 Detektywi (226) – serial fabularno-dokumentalny
19.00 Fakty
19.50 Uwaga! – magazyn
20.00 John Wick 3
★★★★ – film sensacyjny USA 2019
Reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves, Halle Berry
John Wick złamał zasady obowiązujące płatnych zabójców. Musi uciekać, ponieważ Rada Najwyższa wyznaczyła za jego głowę nagrodę w wysokości 14 mln dolarów. Jego tropem rusza też tajemnicza piękność, której boją się nawet umarli.
22.55 Wdowy
★★★★ – thriller W. Bryt./USA 2018
Reż. Steve McQueen, wyk. Viola Davis, Michelle Rodriguez, Elizabeth Debicki
Cztery kobiety w spadku po mężach dostają grube miliony... do spłacenia. Co jmają zrobić zadłużone kobiety? Po prostu planują śmiały skok...
1.25 Kuba Wojewódzki
2.25 Kuchenne rewolucje
3.25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (19)

TVN 7

6.25 Szkoła **8.20** Ukryta prawda **11.25** W-11 Wydział Śledczy **12.55** Detektywi **14.55** Szpital św. Anny (20) **15.55** Sąd rodzinny **16.55** Zapisane w gwiazdach **17.55** Zagadki losu **19.00** Ukryta prawda **20.00** ★★★ Noce w Rodanthe – melodramat USA/Australia 2008, reż. George C. Wolfe, wyk. Diane Lane, Richard Gere **22.10** Ślub od pierwszego wejrzenia **23.15** ★★★★ Gladiator – dramat USA/W. Bryt. 2000, reż. Ridley Scott, wyk. Russell Crowe **2.25** Hotel Paradise **3.20** Osadzone. Blok F

TVP Kultura

9.05 Przez Atlantyk (4) **10.15** Ludwig van Beethoven – IX Symfonia d-moll op. 125 **11.40** Na Hożej, Jasnej i Słonecznej – Kazimierz Moczarski **12.45** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka **13.25** Na kredyt **14.10** ★★★ Cartouche – zbójca – film Fr./Wł. 1962 **16.15** Odrobina mężczyzny **18.10** Kolekcja **18.35** Legendy opery **19.30** 50. FPFF w Gdyni **20.05** ★★★★ Godland – dramat Dania/Isl./Fr. 2022 **22.35** 50. FPFF w Gdyni **23.20** ★★★★ Szczególny dzień – film Wł./Kan. 1977

TVP Sport

8.00 **(L)** Wioślarstwo: MŚ w Szanghaju **9.40** Kolarstwo: Tour de Pologne Amatorów **10.05** Magazyn Tour de Pologne Women **11.10** Piłka nożna: Radomiak Radom – KGHM Zagłębie Lubin; Arka Gdynia – Motor Lublin **15.20** Lekkoatletyka: MŚ w Tokio **17.45** Ring TVP Sport **18.45** Wioślarstwo: MŚ w Szanghaju **19.50** Studio **20.25** **(L)** Piłka nożna: Śląsk Wrocław – Polonia Warszawa **23.00** Sportowy wieczór **23.40** Boks: Przemysław Runowski – Lukáš Dekýš

TV 4

6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **7.55** Bogaty dom – biedny dom **8.55** Policjantki i policjanci (118, 119) **10.55** Na ratunek 112 **11.55** Trudne sprawy **14.55** Ktoś tu kłamie? **16.55** Policjantki i policjanci (1324) **18.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19.00** Policjantki i policjanci (1325) – serial obyczaj. Polska **20.00** Gwiazdy kabaretu – program rozrywkowy **22.05** ★★★★ Ultimatum Bourne'a – film sens. USA/Niemcy/Fr./Hiszp. 2007, reż. Paul Greengrass, wyk. Matt Damon **0.25** STOP Drogówka **1.25** Hardkorowy lombard **2.25** Interwencja

TV Trwam

11.25 Od Lutra do Marksa – Historia Kościoła **11.35** Natura et Homo **12.20** Głos serca (123) **13.05** Tam ktoś jest! **13.30** Msza święta **14.30** Drzwi do lasu **15.00** Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia **15.20** Mocni w wierze **16.10** Natura obiektywnie **16.40** Prosto o gospodarce **17.00** Ukryci w łonie matki **17.30** Geopolityka **18.15** Westerplatte młodych **19.00** Warto zauważyć... **19.30** Brat Franciszek **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Katownie praskie

TV Puls

6.00 Policjanci z Miami (19, 20) **8.00** Kobra – oddział specjalny (20, 1) **10.00** Zaklinaczka duchów (46) **10.55** Zbuntowany anioł (105, 106) **12.50** Zaklinaczka duchów (47) **13.50** Lombard. Życie pod zastaw (578, 579) **15.50** Ranczo (113, 114) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (912, 913) – serial Polska **20.00** ★★★ Pasażer – thriller USA/W. Bryt./Fr./Chiny/Kan. 2018 **22.05** ★★★★ John Rambo – film sens. Niemcy/USA/Tajland. 2008 **23.55** ★★★ Komando – film sens. USA 1985

★★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie **(L)** na żywo

DVB T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

eprasa.pl 26a44e3a56

SOBOTA 27 Września

TVP 1

7.00 Msza święta **7.40** Rok w ogrodzie **8.05** Rok w ogrodzie extra **8.20** Pełnosprawni **8.55** Ranczo (99) **9.55** Komisarz Alex (76) **10.50** Ojciec Mateusz (429) **11.50** ★★★ Angelika wśród piratów – film Fr./Wł./Niem. 1967 **13.20** Podróż pelikanów – tajemnica australijskiego outbacku **14.10** Przed ekranem **14.25** Okrasa łamie przepisy

15.00 Rolnik szuka żony
16.05 Dziedzictwo (699)
17.00 Teleexpress
17.35 Pan Mama (27, 28)
18.40 Jaka to melodia?
Na cel charytatywny grają: Filip Lato, Anna Żaczek, Kamil Mokrzycki.
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.25 Profilerka Jastrë (4)
21.20 Gala wręczenia nagród 50. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni
21.50 Tyle co nic – dramat ★★★ obyczaj. Polska 2023
Reż. Grzegorz Dębowski, wyk. Artur Paczesny, Monika Kwiatkowska, Agnieszka Kwietniewska
23.40 Człowiek w ogniu – thriller ★★★★ Szwajcaria/W. Bryt./USA/Meksyk 2004
Reż. Tony Scott, wyk. Denzel Washington, Dakota Fanning, Radha Mitchell
John, kiedyś zabójca na usługach CIA, zostaje w Meksyku ochroniarzem 10-letniej Pity. Pod wpływem dziecka John zmienia spojrzenie na świat...
2.05 Sprawdzamy

TVP 2

5.10 Barwy szczęścia (3219, 3220) – serial Polska 2025 **6.25** M jak miłość (1876) – serial obyczaj. Polska **7.30** Pytanie na śniadanie – magazyn **11.30** Górna półka smaku – magazyn **12.10** Postaw na milion – teleturniej **13.05** Miłość i nadzieja (288) – serial obyczaj. Turcja **14.00** Familiada – teleturniej **14.35** Koło fortuny – teleturniej

15.15 Szansa na sukces. Opole 2026: Raz, Dwa, Trzy
16.20 Na dobre i na złe (962) – serial obyczaj. Polska
17.20 Miłość i nadzieja (289)
Zeynep pomaga Cihanowi pisać CV. Taylan poznaje Feraye. Levent decyduje się poprosić Silę o rękę. Kuzey się temu sprzeciwia. Cihan nakazuje Taylanowi, by spotkał się z Zeynep.
18.15 Va banque – teleturniej
18.45 Słowo na niedzielę: Jak czytać Słowo Boże?
19.00 Informacje kulturalne
19.20 Rodzinka.pl (294, 4)
Magdzie trudno pogodzić się z sytuacją, w jakiej znalazła się razem z Tomkiem.
Z trudem znosi to, że z powodu jego nieudanych interesów zmuszeni są mieszkać w zniszczonym domu, dzieląc przestrzeń z Kubą i jego dziewczyną.
20.30 The Voice of Poland: Przesłuchania w ciemno
23.05 Moje wielkie greckie wesele 2 – komedia USA/Kan. 2016 ★★★
Reż. Kirk Jones, wyk. Nia Vardalos, John Corbett

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat – magazyn **11.00** Ewa gotuje – magazyn **11.25** Awantura o kasę – teleturniej **12.40** Epoka lodowcowa IV: Wędrówka kontynentów – film animowany USA/W. Bryt./Kanada 2012 **14.20** ★★★ Niesamowity Spider-Man 2 – film sf USA 2014, reż. Marc Webb, wyk. Andrew Garfield

17.30 Awantura o kasę
Prowadzony przez Krzysztofa Ibisza teleturniej z wiedzy ogólnej w formule pojedynku drużyn.
18.50 Wydarzenia
19.15 Prezydenci i premierzy
Byli premierzy i prezydenci Polski wraz z prowadzącym program omawiają najistotniejsze zagadnienia ze świata polityki i gospodarki, dotyczące m.in. zasad funkcjonowania państwa.
19.55 Roztańczony PGE Narodowy 2025 – koncert
23.35 Psy 3. W imię zasad – film ★★★ sensacyjny Polska 2020
Reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Marcin Dorociński, Cezary Pazura
Franz Maurer po dwudziestu pięciu latach więzienia wychodzi na wolność i znów trafia w środek intrygi kryminalnej. Władysław Pasikowski przedstawia kontynuację kultowego filmu sensacyjnego z lat 90. XX w.
2.15 Patriota – dramat hist. USA/Niemcy 2000 ★★★★
Reż. Roland Emmerich

TVN

5.35 Uwaga! – magazyn **5.50** Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny Polska 2022 **6.45** Kobieta na krańcu świata: Urugwaj – zaklinaczka koni – program Martyny Wojciechowskiej **7.45** Dzień Dobry TVN – magazyn **12.00** Na Wspólnej (4085-4088) – serial obyczajowy Polska 2025 **14.05** MasterChef – show Polska 2025

15.45 Wredne dziewczyny 2 – komedia USA 2011 ★★
Reż. Melanie Mayron, wyk. Meaghan Martin, Maiara Walsh, Jennifer Stone
17.55 Ugotowani – reality show
19.00 Fakty
19.45 Afryka Express – reality show
21.40 Kac Vegas III – komedia USA 2013 ★★★
Reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Zach Galifianakis, Ed Helms
Trzecia część przygód czterech przyjaciół.Po śmierci ojca Alan przeżywa załamanie nerwowe. Żeby mu pomóc, koledzy postanawiają odwieźć go do ośrodka na odwyk. Niestety, w tym samym czasie pan Chow ucieka z tajskiego więzienia.
23.40 Blade: mroczna trójca – horror USA 2004 ★★★
Reż. David S. Goyer, wyk. Wesley Snipes, Jessica Biel, Ryan Reynolds
2.05 Szpital (959)
3.00 Co za kabaret!: Kabaret Ani Mru Mru
3.50 Uwaga! – magazyn

TVN 7

6.10 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie **7.10** New Looney Tunes **7.25** Kto tu mieszka? **8.10** ★★★ Chata – film fantasy USA/Kan./Hongk. 2017 **10.55** Ukryta prawda **11.55** Mówię Wam **13.00** Top Model **14.30** W-11 Wydział Śledczy **15.55** Detektywi **18.00** Anatomia piękna **19.00** Idź na całość **20.00** ★★★★ Harry Potter i czara ognia – film przygod. USA/W. Bryt. 2005, reż. Mike Newell, wyk. Daniel Radcliffe **23.25** ★★★ Zabójcza broń III – komedia sens. USA 1992 **1.55** ★★ Oszukać przeznaczenie IV – horror USA 2009

TVP Kultura

9.30 Lino Ventura. Portret intymny **10.35** Yuku i magiczny kwiat – film anim. **11.50** Legendy opery **12.50** Wratislavia Cantans – 60 lat **13.25** ★★★★ Kingsajz – komedia Polska 1988 **15.25** Tamte lata, tamte dni **16.10** ★★★ Cartouche – zbójca – film Fr./Wł. 1962 **18.35** 50. FPFF w Gdyni **19.15** Gala wręczenia nagród 50. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni **22.05** ★★★★ Azyl – film USA/W. Bryt./Czechy 2017 **0.20** ★★★ Poznań '56 – dramat Polska 1996

TVP Sport

8.00 (L) Wioślarstwo: MŚ w Szanghaju **9.45** Piłka nożna: Śląsk Wrocław – Polonia Warszawa **11.55** (L) Piłka nożna: ORLEN Ekstraliga kobiet: Pogoń Szczecin – GKS Katowice **13.55** Zawody siłaczy: ME Strongman Team Poland w Krynicy-Zdroju **14.55** Zawody siłaczy: MP Strongman w Suwałkach **16.00** Sportowe ABC: Wioślarstwo **16.20** Wioślarstwo: MŚ w Szanghaju **17.25** (L) Piłka nożna: Sandecja Nowy Sącz – Unia Skierniewice **19.55** (L) Boks: Gala 34 w Ziębicach **23.00** Sportowy wieczór

TV 4

5.30 Telezakupy TV Okazje **6.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej – reality show **7.00** Galileo – program popularnonaukowy **11.05** #JesteśmyDlaDzieci **11.30** Miodowe lata (10, 48) – serial kom. Polska **12.55** ★★ Brice 3 – bo drugiego skasowałem – komedia Fr. 2016 **14.55** Policjantki i policjanci (1321-1325) – serial obyczaj. Polska **20.00** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (948-951) – serial krym. Polska **0.00** Gwiazdy kabaretu – program rozrywkowy **2.00** STOP Drogówka **2.55** Cudownych rodziców mam

TV Trwam

11.00 Kropelka radości **12.20** Warto zauważyć... **12.50** Natura obiektywnie **13.30** Msza święta **14.45** Jak wygrać małżeństwo? **15.00** Dzielna niewiasta **15.15** Mateczniki polskości **15.30** Wierzę w Boga **16.10** Historia PL **17.00** Polka **17.30** Przełamując bariery **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Manna z nieba **19.45** Modlitwa z udziałem dzieci **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Warto być ojcem **22.15** Grunwald 1410 – rys historyczny i znaczenie

TV Puls

5.00 Dyżur – program dokumentalny **6.00** Kobra – oddział specjalny (13-15) – serial sens. Niemcy **9.00** Taki jest świat – magazyn **10.00** Lombard. Życie pod zastaw (570, 572, 574, 576, 578, 909-913) – serial obyczaj. Polska **20.00** ★★★ Olimp w ogniu – film sens. USA 2013 **22.10** ★★★ Uprowadzona 3 – film sens. USA/Hiszp./Fr. 2014 **0.20** ★★★★★ Szeregowiec Ryan – film wojenny USA 1998 **4.00** Taki jest świat – magazyn **4.55** Dyżur – program dokumentalny

★★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

DVB T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

NIEDZIELA 28 Września

TVP 1

7.00 Msza św. w Krakowie Łagiewnikach **8.00** Tydzień **8.40** Kariera Nikodema Dyzmy (5) **9.45** Pan Mama (27, 28) **10.50** Komisarz Alex (295) **11.50** Między ziemią a niebem i Anioł Pański **12.30** Dożynki **14.00** Teatr TV: Człowiek jaki jest, każdy widzi – spektakl Polska 2025, reż. Katarzyna Minkowska, wyk. Bartosz Bielenia, Jan Sobolewski, Piotr Polak

16.05 Dziedzictwo (700) – serial obyczaj. Turcja
17.00 Teleexpress
17.35 Daję słowo. Maciej Orłoś: Michał Wiśniewski
18.40 Jaka to melodia?
Grają: Agnieszka Głaczkowska, Paweł Okoński, Maciej Kulaszewski.
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.25 Drelich (3)
Rodzina Drelicha znalazła się w śmiertelnym niebezpieczeństwie. Natan coraz mocniej zaciska pętlę wokół lzy i dzieci, a Marek toczy wyścig z czasem, by ich ocalić.
21.25 Rolnik szuka żony – reality show
22.30 Smaki miłości – melodramat USA 2007 ★★★
Reż. Robert Benton, wyk. Morgan Freeman, Greg Kinnear, Radha Mitchell
Dla jednych miłość jest źródłem pozytywnej energii, dla innych niszczącą siłą. Opowieść o grupie ludzi, których łączy potrzeba kochania i bycia kochanym.
0.25 Tyle co nic – dramat obyczaj. Polska 2023 ★★★

TVP 2

5.05 Barwy szczęścia (3222) **5.45** M jak miłość (1877) **6.45** Operacja zdrowie – magazyn **7.30** Pytanie na śniadanie – magazyn **11.00** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka **11.35** The Voice of Poland – program rozrywkowy **13.35** Comeback Stage – The Voice of Poland – show **14.00** Familiada – teleturniej **14.35** Koło fortuny – teleturniej

15.10 Szansa na sukces. Opole 2026: Renata Przemyk
16.15 Tak to leciało! – teleturniej
17.15 Harry Wild (4)
Od ciosu siekierą ginie syn lichwiarza. Ten zwraca się do Harry o pomoc w wytropieniu zabójcy. Harry przyjmuje zlecenie pod warunkiem, że Happy anuluje dług ojca Fergusa.
18.20 Rodzinka.pl (295) – serial kom. Polska
19.05 Operacja „Piorun” – film ★★★ sensacyjny W. Bryt. 1965
Reż. Terence Young, wyk. Sean Connery, Claudine Auger, Adolfo Celi
21.20 Muzyka na dobry wieczór – program muzyczny
22.30 Uciekinier – dramat USA 2012 ★★★★
Reż. Jeff Nichols, wyk. Matthew McConaughey, Reese Witherspoon, Tye Sheridan
Nastolatkowie Ellis i Neckbone z miasteczka nad Missisipi spotykają mężczyznę, który wyznaje, że w odwecie za krzywdę wyrządzoną ukochanej zabił człowieka i teraz ucieka przed policją.
0.50 Kamerdyner (1) – serial Polska

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Nowy dzień z Polsat News – magazyn **8.00** Halo tu Polsat – magazyn **11.00** ★★★★ Mała syrenka – film przygodowy USA 2023, reż. Rob Marshall, wyk. Halle Bailey, Jonah Hauer-King, Melissa McCarthy, Javier Bardem **14.00** Twoja twarz brzmi znajomo – program rozrywkowy

16.15 Nasz nowy dom – reality show
17.30 Awantura o kasę – teleturniej
18.50 Wydarzenia
19.35 Państwo w państwie – program publicystyczny
19.55 Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami – program rozrywkowy
22.55 Teściowie (53) – serial kom. Polska
Krezus proponuje odkupienie warsztatu od Lolka, co powoduje obawy pracowników. Dorota z Violettą uczestniczą w castingu na prowadzącego koncertu. Zenon po alkoholu zwierza się teściowej z trosk.
23.30 Wystrzałowe wesele – komedia USA 2023 ★★★
Reż. Jason Moore, wyk. Jennifer Lopez, Josh Duhamel, Lenny Kravitz
To miało być niezapomniane wesele. Ale nikt nie przypuszczał, że na pomoc porwanym gościom będzie musiała ruszyć bojowa para młoda...
1.40 Szkoła uwodzenia II – dramat USA 2000 ★★
3.30 Świat według Kiepskich (474)

TVN

5.30 Uwaga! **5.45** Batwheels – serial animowany **5.55** Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny **6.50** Bitwa o gości – reality show **7.45** Dzień Dobry TVN **12.00** Kobieta na krańcu świata: Grenlandia – nie jesteśmy na sprzedaż – program Martyny Wojciechowskiej **13.10** Co za tydzień – magazyn **13.55** Afryka Express – reality show

15.45 Za duży na bajki 2 – film przygodowy Polska 2024 ★★
Reż. Kristoffer Rus, wyk. Maciej Karaś, Patryk Siemek, Amelia Fijałkowska
17.55 Pogromcy chaosu – program rozrywkowy
19.00 Fakty
19.45 MasterChef – show
21.25 Kogel-mogel – komedia Polska 1988 ★★★
Reż. Roman Załuski, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska, Ewa Kasprzyk, Zdzisław Wardejn
Popularna komedia obyczajowa Romana Załuskiego o dziewczynie, która ucieka z rodzinnej wsi przed niechcianymi zaręczynami. Przyjeżdża do Warszawy, gdzie zaczyna studia. W stolicy czeka ją wiele nowych doświadczeń...
23.35 John Wick 3 – film sensacyjny USA 2019 ★★★★
Reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves, Halle Berry, Ian McShane
2.15 Superwizjer
2.50 Szpital (960)
3.40 Uwaga! – magazyn
4.00 Celnicy na straży Europy
4.55 Jak to jest zrobione?

TVN 7

6.05 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie **7.00** New Looney Tunes **7.45** ★★★ Bella i Sebastian III – film przygod. Fr. 2017 **9.35** Pogromcy chaosu **10.40** Ukryta prawda **14.40** Detektywi **16.45** ★★★★ Harry Potter i czara ognia – film przygod. USA/W. Bryt. 2005 **20.00** ★★★★ Tenet – film akcji USA/W. Bryt. 2020, reż. Christopher Nolan, wyk. John David Washington **23.15** ★★ 13 minut – film sens. USA/Kan. 2021, reż. Lindsay Gossling, wyk. Trace Adkins **1.35** ★★ Żużel – dramat Polska 2020, reż. Dorota Kędzierzawska

TVP Kultura

9.20 Wspólny dom **10.05** Wielcy mistrzowie malarstwa **11.10** Wstęp wolny **11.30** Przez Atlantyk (4) **12.35** Cesária Évora **13.45** Dobre strony **14.05** 50. FPFF w Gdyni **14.45** ★★ Królowe Dzikiego Zachodu – western Fr./Wł./Hiszp./W. Bryt. 1971 **16.35** Dobry tytuł **17.15** Studio Kultura – niedziela z... **18.10** ★★★★ Seksmisja – komedia Polska 1984 **20.20** ★★★ Stary Gringo – film Mek./USA 1989 **22.30** Volker Schlöndorff. W rytmie bębna **23.40** To nie będzie film festiwalowy **23.45** Jestem tutaj

TVP Sport

11.35 Sportowe ABC **11.55** Gala Złotej Piłki **14.05** Wioślarstwo: MŚ w Szanghaju **14.45** Quiz TVP Sport **15.40** Reportaż **16.10** (L) Wyścigi konne: Służewiec: Wielka Warszawska **17.00** Studio **17.25** (L) Piłka nożna: Legia Warszawa – Pogoń Szczecin **20.05** Wioślarstwo: MŚ w Szanghaju **20.40** Sportowy wieczór **21.15** Magazyn Betclic 2. Ligi **21.55** (L) Piłka nożna: MŚ do lat 20 w Chile: Maroko – Hiszpania **0.10** Włodzimierz Smolarek – wojownik z wielkim sercem – reportaż

TV 4

5.30 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej – reality show **7.00** The Americas **9.00** Galileo **11.00** Ewa gotuje – magazyn **11.30** Uroczysko (149-152) **13.40** ★★ Holmes i Watson – komedia USA/Kan. 2018 **15.35** ★★ Linia ryzyka – film sens. USA 2007 **17.35** ★★★ Drużyna A – komedia sens. USA/W. Bryt. 2010, reż. Joe Carnahan, wyk. Liam Neeson, Bradley Cooper **20.00** Sprawiedliwi. Trójmiasto (65-68) – serial krym. Polska **0.00** STOP Drogówka **0.55** The Americas **2.50** Gwiazdy kabaretu

TV Trwam

10.00 Msza święta w Roku Jubileuszowym **12.00** Anioł Pański z Ojcem Świętym **12.15** Papież Polak do rodaków **12.40** Zostaliśmy z Bogiem panie pułkowniku **13.10** Brat Anatol apostoł Maryi **14.30** Cioteczka **15.00** Wieś – to też Polska **16.10** Koncert życzeń **17.00** Natura et Homo **17.30** Sól Ziemi **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Moja katolicka rodzina **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **22.00** Mocni Jego mocą **22.45** Jak wygrać małżeństwo? **23.00** Jak my to widzimy...

TV Puls

5.30 Dyżur **6.00** Taki jest świat – magazyn **6.50** Kobra – oddział specjalny (16, 1) – serial Niemcy **8.55** Ranczo (114-118) – serial kom. Polska **13.55** ★★★ Sześć dni, siedem nocy – komedia rom. USA 1998 **16.00** ★★★ Zakonnica w przebraniu 2 – komedia USA 1993 **18.25** ★★★ Taxi 3 – komedia sens. Fr. 2003 **20.00** ★★★★ John Wick 4 – film sens. USA/Niemcy 2023 **23.10** ★★ Czas zemsty – film sens. USA/Aruba 2003 **1.00** ★ Pomścić córkę – film sens. USA 2022

★★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

DVB T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

eprasa.pl 26a44e3a56

WALKA Z FAKE NEWSAMI. PACJENCIE, NIE LECZ SIĘ U DOKTORA GOOGLE'A

O tym, jak wygląda walka z fake newsami medycznymi od kuchni i dlaczego pacjenci częściej ufają internetowym „specjalistom" niż lekarzom, rozmawiamy z dr hab. Małgorzatą Chlabicz.

Agnieszka Domanowska

Skąd w ogóle wziął się pomysł na tę inicjatywę przeciwdziałania dezinformacji medycznej?
Inicjatywa wyszła od Pana Rektora prof. Marcina Moniuszki i Pana Rektora prof. Karola Kamińskiego. Jest to odpowiedź na bardzo aktualne potrzeby – coraz więcej dezinformacji pojawia się w mediach, a dezinformacje medyczne wręcz dominują w mediach społecznościowych. Uważamy, że to nasz obowiązek jako uczelni medycznej, żeby tym dezinformacjom przeciwdziałać. Nie możemy stać z boku i patrzeć, jak fałszywe informacje zagrażają zdrowiu i życiu ludzi.

Jak duża jest skala tego problemu? Czy rzeczywiście jest aż tak dramatycznie?
Według raportu Digital Poland z 2024 roku, z dezinformacją ogólnie spotkało się aż 80% populacji – to ogromna liczba. Jeszcze bardziej niepokojące jest to, że 35% respondentów raportowało spotkanie konkretnie z dezinformacją medyczną. To oznacza, że co trzeci Polak miał do czynienia z fałszywymi informacjami dotyczącymi zdrowia, leczenia czy profilaktyki. To bardzo duża grupa osób, która potencjalnie może podejmować błędne decyzje dotyczące swojego zdrowia na podstawie nieprawdziwych informacji.

Mogłaby Pani wytłumaczyć bardziej ludzkimi słowami, czego dokładnie dotyczy ta dezinformacja medyczna? Czy ludzie rzeczywiście się sami leczą, używają „doktora Google'a"?
Dezinformacja medyczna to celowe wytworzenie nieprawdziwej informacji dotyczącej zdrowia i jej świadome rozprzestrzenianie. Celem takiego działania jest wprowadzenie odbiorcy w błąd, zmiana jego świadomości czy postrzegania danej kwestii medycznej. Według klasyfikacji Rady Europy z 2017 roku mamy do czynienia z trzema kategoriami tego problemu. Po pierwsze – dezinformacja, czyli świadomie wytworzone fake newsy, które są celowo tworzone po to, żeby wprowadzić odbiorcę w błąd. Po drugie – misinformacja, to również informacja niewiarygodna, ale która nie została celowo wytworzona przez daną osobę czy instytucję – może wynikać na przykład z niewiedzy. I po trzecie – malinformacja, która charakteryzuje się tym, że jest wiarygodna i prawdziwa, ale została celowo wprowadzona do opinii publicznej w celu wyrządzenia komuś krzywdy. To zazwyczaj są przecieki, informacje z życia prywatnego, które zostały upublicznione. My w naszej inicjatywie będziemy zajmować się głównie dezinformacją, czyli tymi tak zwanymi fake newsami, które są celowo wytworzone po to, żeby wprowadzić odbiorcę w błąd w kwestiach medycznych.

FOT. WOJCIECH WOJTKIELEWICZ

Uniwersytet Medyczny w Białymstoku powołał pierwszego w Polsce pełnomocnika rektora ds. przeciwdziałania dezinformacji medycznej – dr hab. Małgorzatę Chlabicz.

Ma Pani jakieś konkretne przykłady najbardziej dramatycznych fake newsów z obszaru medycyny?
Jako kardiolog stale spotykam się z ogromnym problemem dezinformacji dotyczącej statyn. Dezinformacja na temat rzekomej szkodliwości statyn i wyolbrzymiania problemów z nimi związanych jest bardzo rozpowszechniona. To stanowi dla mnie nie tylko wyzwanie, ale prawdziwy problem w codziennej pracy klinicznej. Staram się oczywiście rozumieć drugą stronę, staram się delikatnie rozmawiać z pacjentami i w sposób naprawdę bardzo powolny, cierpliwy przekazywać im wiarygodną wiedzę opartą na dowodach naukowych. Ale to jest proces, który trwa – czasem miesiące. Druga wielka dziedzina, gdzie dezinformacja szczególnie się rozprzestrzenia, to choroby zakaźne i szczepienia. Tu fake newsy mają szczególnie dramatyczne konsekwencje, bo dotyczą nie tylko zdrowia indywidualnego, ale również zdrowia publicznego i odporności populacyjnej.

Pacjenci faktycznie leczą się sami na podstawie informacji z internetu?
To jest złożony problem. Z jednej strony pacjenci rzeczywiście często leczą się sami, ale z drugiej strony – i to mnie cieszy – przychodzą również po fachową opinię. Chcą sprawdzić, zweryfikować to, co przeczytali, zapytać o wątpliwości. Problem polega na tym, że często dopiero na drugiej, a nawet trzeciej wizycie zaczynają nam ufać i stosować terapie oparte o wiarygodne dane naukowe. Ja się wcale nie dziwię, że można być zagubionym w tym natłoku informacji. Problem polega na tym, że te dezinformacje są napisane w taki sposób, który trafia do odbiorcy – ich autorzy używają prostego języka, w prosty sposób tłumaczą bardzo złożone zjawiska medyczne, które w rzeczywistości wymagają głębokiej wiedzy i zrozumienia kontekstu. A kiedy pacjent trafia na prawdziwe informacje medyczne na dany temat, może ich nie zrozumieć, bo są napisane skomplikowanym, specjalistycznym językiem, pełnym terminów medycznych. Ja naprawdę rozumiem te osoby – jeżeli ktoś czyta informację i ją rozumie, to naturalnie podąża w tym kierunku. A jeżeli czyta bardzo skomplikowane nazwy, nic niemówiące terminy, to trudno uwierzyć w wartość takiego artykułu. Dlatego też my jako lekarze, a także cała społeczność medyczna, powinniśmy wyjść do społeczeństwa z prostszym, bardziej zrozumiałym wytłumaczeniem zjawisk medycznych. To właśnie chcemy robić – opisywać te zjawiska w bardzo prosty sposób, tak żeby osoby, które szukają informacji w sieci – a większość z nas tak robi – mogły natrafić również na nasze, rzetelne informacje.

Jak konkretnie planujecie działać – interwencyjnie, gdy pojawi się problem, czy może prewencyjnie?
Chcemy działać w obu kierunkach. Z jednej strony będziemy cyklicznie pojawiać się w mediach z określonym zakresem informacji, szczególnie gdy zauważymy, że w danej chwili jest duża ilość fake newsów na konkretny temat medyczny. Będziemy systematycznie występować z prostym, zrozumiałym wyjaśnieniem danego problemu. Ale równocześnie chcemy być gotowi na działania interwencyjne – w momencie, kiedy pojawi się jakiś gorący temat związany z dezinformacją medyczną, media będą mogły się do nas odezwać. Ja jako koordynator zorganizuję odpowiedniego specjalistę, eksperta w danej dziedzinie, żebyśmy mogli w miarę na bieżąco przedstawić merytoryczną odpowiedź z naszej strony, ze strony opartej na dowodach naukowych. Dlatego chcemy zbudować szeroką sieć osób chętnych do współpracy w tym zakresie – tak żeby w momencie, kiedy wystąpi taka potrzeba, móc w miarę na bieżąco reagować i przedstawiać stanowisko środowiska medycznego oparte na aktualnej wiedzy naukowej.

Czy coś jeszcze będzie się działo w ramach tego projektu? Jak długo ma trwać?
Mam nadzieję, że bardzo długo – to dopiero początki. Widzę to jako długofalowe działanie. Naszą misją jest ograniczenie, na ile tylko się da, niekorzystnych zjawisk związanych z dezinformacją medyczną w społeczeństwie. Będziemy chcieli zapewnić rzetelne informacje z różnych obszarów medycyny na bieżąco, reagować interwencyjnie, gdy pojawią się gorące tematy. Ale co najważniejsze – chcemy budować współpracę z innymi instytucjami, bo bez tego nie damy rady. Przeciwdziałanie dezinformacji to nie jest jeden rodzaj działania, który można prowadzić w pojedynkę. Musimy rozszerzyć swoje możliwości, połączyć się z innymi organizacjami i instytucjami. Już trwają rozmowy, na przykład z NASK-iem, gdzie powstał Ośrodek Analizy Dezinformacji. Widzimy tutaj ogromny potencjał współpracy – ten ośrodek może monitorować media, jakie tematy są gorące, a my możemy ze swojej strony medycznej dać merytoryczną odpowiedź opartą na faktach naukowych. Chcemy rozwijać taką sieć współpracy. Oprócz tego planujemy również nawiązać współpracę naukową. Chcemy w obszarze nauki przygotowywać projekty badawcze dotyczące zjawiska dezinformacji medycznej i w ten sposób również działać – nie tylko reaktywnie, ale też proaktywnie, badając mechanizmy powstawania i rozprzestrzeniania się fake newsów medycznych.

Czy studenci medycyny będą jakoś włączeni w ten projekt?
Tak, zdecydowanie chcemy, aby studenci – jeżeli są chętni – byli również zaangażowani w ten projekt. Wszystkie osoby chętne do współpracy serdecznie zapraszam. Już teraz, po pierwszym publicznym wystąpieniu na temat tej inicjatywy, zgłosiło się wiele osób, oferując swoją pomoc. Są to lekarze różnych specjalizacji, diagności laboratoryjni, studenci medycyny – i to nie tylko z naszej uczelni, ale również z innych jednostek i ośrodków akademickich. To pokazuje, że problem dezinformacji medycznej jest dostrzegany przez całe środowisko medyczne i że istnieje duża gotowość do działania.

Czy w swojej praktyce medycznej spotkała się Pani z przypadkami, gdzie dezinformacja rzeczywiście uniemożliwiła lub poważnie utrudniła leczenie pacjenta?
Niestety tak, zetknęłam się z takimi sytuacjami wielokrotnie. Ale najbardziej dramatyczny przypadek, który utkwił mi w pamięci, to hospitalizacja mężczyzny w wieku około 70 lat. Ten pacjent z zaawansowaną miażdżycą tętnic wieńcowych stosował niestandardowe, nieudowodnione naukowo metody – zamiast przyjmować standardowe leczenie oparte na evidence-based medicine, czyli medycynie opartej na dowodach naukowych. Pacjent zgłosił się do naszego szpitala z zawałem serca, ale kategorycznie odmawiał przyjmowania jakichkolwiek leków i współpracy przy standardowych działaniach medycznych, które są protokołem postępowania w takich przypadkach. Leczenie tego pana było niezwykle trudne, bo walczyliśmy nie tylko z chorobą, ale również z jego głębokim przekonaniem, że nasza medycyna mu szkodzi. To pokazuje, jak dramatyczne mogą być konsekwencje dezinformacji medycznej – w tym przypadku pacjent, który potrzebował natychmiastowej, agresywnej terapii ratującej życie, odmawiał leczenia z powodu błędnych przekonań wyniesionych z nieprawdziwych informacji, które wcześniej przeczytał czy usłyszał.©℗

eprasa.pl 26a44e3a56

Te badania mogą uratować życie. Wykryją raka krwi, zanim będzie za późno

Katarzyna Wąs-Zaniuk
katarzyna.was-zaniuk@polskapress.pl

Rak krwi to choroba, która często rozwija się po cichu. Badania mogą uratować życie. Dzięki nim wykryjesz raka krwi, zanim pojawią się pierwsze objawy.

Choroba często rozwija się bez wyraźnych sygnałów ostrzegawczych. Jakie badania warto wykonać, by wykryć zagrożenie na czas?

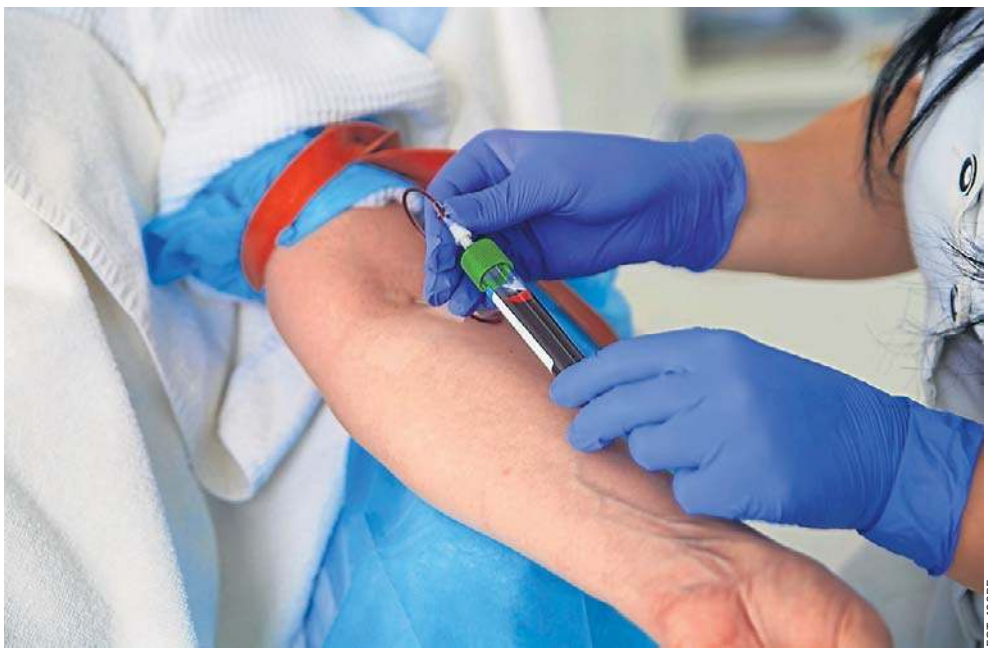

FOT. 123RF

Choroba z początku nie daje objawów. Badania pomogą ją wykryć na wczesnym etapie.

Choroba u najmłodszych

U najmłodszych najczęściej diagnozuje się ostrą białaczkę limfoblastyczną, podczas gdy u dorosłych dominuje przewlekła białaczka limfocytowa. Aby wykryć rozwijającą się chorobę, należy przeprowadzić szereg badań, zaczynając od tradycyjnej morfologii krwi z rozmazem mikroskopowym - to jedno z podstawowych badań, które może wykazać nieprawidłowości sugerujące białaczkę lub inne nowotwory krwi.

W diagnostyce nowotworów krwi wykorzystuje się także między innymi:

- biopsję aspiracyjną szpiku kostnego lub trepanobiopsję - są standardem w diagnostyce nowotworów układu krwiotwórczego (np. białaczek, chłoniaków),
- badanie histopatologiczne - kluczowe dla potwierdzenia nowotworu i określenia jego rodzaju,
- badania obrazowe (np. USG, PET-CT) - stosowane przy podejrzeniu zajęcia narządów (np. śledziony, wątroby, węzłów chłonnych),
- metody chirurgiczne (np. limfadenektomia, splenektomia) - mogą być stosowane diagnostycznie, gdy inne metody nie dają jednoznacznych wyników.

Wyniki to nie wszystko

Prawidłowe rozpoznanie nowotworów układu krwiotwórczego i chłonnego wymaga kompleksowego podejścia diagnostycznego. Kluczowe znaczenie ma tutaj nie tylko morfologia krwi z rozmazem, ale również szczegółowa analiza danych klinicznych, cech morfologicznych komórek, ich immunofenotypu oraz zaburzeń genetycznych. Dopiero zestawienie wyników z różnych źródeł, w tym badań laboratoryjnych, histopatologicznych i obrazowych, pozwala specjaliście na precyzyjne postawienie diagnozy. Takie interdyscyplinarne podejście zwiększa szanse na szybkie wykrycie choroby i wdrożenie skutecznego leczenia.

Jak wygląda leczenie raka krwi?

Nowotwory krwi, czyli choroby układu krwiotwórczego, nie tworzą litego guza, a ich rozrost ma charakter rozproszony, dotyczy komórek krwi lub szpiku kostnego, które krążą w organizmie. Kiedy nowotworowe białe krwinki, płytki krwi lub limfocyty zaczynają wypierać zdrowe komórki, krew stopniowo traci zdolność do prawidłowego funkcjonowania, a choroba może rozprzestrzeniać się na inne części ciała. Przykładem nowotworu krwi jest przewlekła białaczka limfocytowa. Leczenie nowotworów krwi najczęściej obejmuje:

- chemioterapię
- terapię celowaną (np. inhibitory kinaz, przeciwciała monoklonalne)
- immunoterapię, a czasem także radioterapię, zwłaszcza przed przeszczepem szpiku lub w przypadku chłoniaków.

Dla wielu pacjentów, zwłaszcza tych z zaawansowanymi lub opornymi postaciami choroby, jedyną szansą na całkowite wyleczenie jest przeszczepienie szpiku kostnego. Może to być przeszczep autologiczny, wykorzystujący własne komórki pacjenta pobrane w fazie remisji, lub allogeniczny, czyli pochodzący od zdrowego dawcy. Dzięki tej procedurze możliwe jest odbudowanie prawidłowego układu krwiotwórczego i przywrócenie zdrowia.©℗

To nie tylko migrena. Kiedy ból głowy i nudności mogą być symptomem glejaka?

Agata Siemiaszko
agata.siemiaszko@polskapress.pl

Objawy glejaka początkowo przypominają zwykłe przeziębienie lub przemęczenie, dlatego często są bagatelizowane. Niestety, nieleczona choroba nowotworowa prowadzi do poważnych powikłań, a nawet śmierci. Zobacz, jakie są pierwsze objawy glejaka i rozpoznaj chorobę na czas.

Glejak to złośliwa postać pierwotnego guza mózgu, która może zaburzać jego pracę i przyczyniać się do pojawienia wielu nieprzyjemnych dolegliwości.

Pierwsze objawy tego schorzenia często bywają niecharakterystyczne, dlatego łatwo pomylić je z migreną, przemęczeniem lub infekcją wirusową. Jakie dolegliwości powinny zaniepokoić i skłonić do kontaktu z lekarzem?

- Ból i zawroty głowy.Ból często pojawia się już w pierwszym stadium glejaka, ponieważ rosnący guz uciska nerwy, co powoduje silny ból. W przebiegu tej choroby nowotworowej często pojawiają się również zawroty głowy i trudność w utrzymaniu pionowej postawy ciała.
- Nudności i wymioty - często są one spowodowane silnym bólem lub zawrotami głowy, jednak mogą występować również bez tych objawów. Nudności pojawiają się w momencie, gdy guz się rozrasta i powoduje wzrost ciśnienia śródczaszkowego.
- Osłabienie pamięci i zaburzenia koncentracji - wzrost guza powoduje ucisk na wiele obszarów mózgu, co może przyczyniać się do zaburzenia pamięci, a także osłabienia koncentracji. Niepokój powinna wzbudzić sytuacja, gdy pogorszenie pamięci trwa dłużej niż 10 dni i nie mija.
- Zespół psychoorganiczny, czyli trudność w uczeniu się nowych rzeczy, otępienie, zaburzenia pamięci krótko- lub długotrwałej, obniżenie nastroju, przewlekłe zmęczenie, napady lęku, agresja, stany depresyjne, trudności ze snem, także omamy.
- Epizody padaczkowe - silne drgawki z równoczesną utratą świadomości.©℗

Gigantycznego guza usunęli 68-letniej pacjentce lekarze z Elbląga

Katarzyna Wąś-Zaniuk
katarzyna.was-zaniuk@polskapress.pl

W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Elblągu lekarze przeprowadzili operację usunięcia 20-kilogramowego guza jajnika u 68-letniej kobiety. Apelują do kobiet, by się regularnie badały.

68-letnia pacjentka zgłosiła się do elbląskiego szpitala, skarżąc się na narastające od dwóch miesięcy dolegliwości: miała wodobrzusze,
duszność i bóle podbrzusza. U pacjentki stwierdzono wodobrzusze i ogromny guz jajnika. Chirurdzy z Elbląga usunęli zmianę o wadze 20 kilogramów. Szpital poinformował, że pomimo trudności związanych z rozmiarami guza i chorobami towarzyszącymi u pacjentki operacja zakończyła się pomyślnie i bez powikłań.

Jak informował szpital, po przeprowadzonym zabiegu chirurgicznym kobieta stopniowo wraca do sił i czuje się dobrze. Aktualnie czeka na wynik badania histopatologicznego, który pozwoli określić dalsze etapy leczenia - poinformowała placówka.

Guzy jajnika rozwijają się zazwyczaj powoli i mogą rosnąć przez kilka lat, a rokowania przy nich są stosunkowo dobre. Dodają jednak, że zmiany te odpowiadają za 10-20 proc. nowotworów nabłonkowych jajnika i najczęściej diagnozuje się je u kobiet w wieku 34-40 lat, przed menopauzą.

Zmiany jajników, zarówno łagodne, jak i złośliwe, stanowią szeroką i różnorodną grupę nowotworów, obejmującą zmiany pochodzące z nabłonka i podścieliska jajnika oraz nowotwory nienabłonkowe - germinalne i gonadalne.

Ostateczne informacje o charakterze tych zmian można uzyskać jedynie dzięki badaniu histopatologicznemu próbki pobranej podczas operacji.

Dyrektor Wojewódzkiego Szpitala w Elblągu Elżbieta Gelert przyznała podczas rozmowy z Polską Agencją Prasową, że regularne badania profilaktyczne pozwalają wykryć choroby na wczesnym etapie.

- Nie należy zaniedbywać badań także w wieku dojrzałym. Apelujemy do kobiet, by badały się przez całe życie - powiedziała dyrektor Gelert.©℗

REKLAMA 0011400963

INFORMACJA
Burmistrz Jaworzyny Śląskiej

informuje o wywieszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego Jaworzyna Śląska ul. Powstańców 3 nw. wykazów:

1. Nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów jako część działki 103/2 o pow. 0,0004 ha położonej w Czechach przeznaczonej do oddania w dzierżawę w trybie bezprzetargowym zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza Nr 144/B/25 z dnia 16.09.2025 r.
2. Nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów jako część działki 269/2 o pow. 0,0004 ha położonej w Pasiecznej przeznaczonej do oddania w dzierżawę w trybie bezprzetargowym zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza Nr 145/B/25 z dnia 16.09.2025 r.
3. Lokali mieszkalnych przeznaczonych do sprzedaży w trybie bezprzetargowym zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza Nr 142/B/25 z dnia 16.09.2025 r.

Wykaz wywiesza się na tablicy ogłoszeń na okres 21 dni licząc od dnia podpisania zarządzenia przez Burmistrza Jaworzyny Śląskiej.
Szczegółowe informacje zawiera wykaz wywieszony na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej oraz stronie internetowej bip.jaworzyna.net.

REKLAMA 0011399409

Wójt Gminy Czarny Bór
informuje,
że na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Czarnym Borze wywieszono ogłoszenie w sprawie zatwierdzenia wykazu nr 30/2025 nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy na cele nierolne w drodze bezprzetargowej.

REKLAMA 0011392343

Kupię
ciągniki, przyczepy, maszyny rolne.
Tel. 535 135 507

REKLAMA 0011244350

ZŁOMOWANIE POJAZDÓW
tel. 600 609 606
Wszystkie formalności załatwiamy na miejscu
Płatność gotówką od ręki
Wydajemy zaświadczenie o demontażu
Odbieramy własnym transportem
Cenimy Twój czas!
Stacja demontażu pojazdów | Czarkowo 16 | 64-125 Poniec

eprasa.pl 26a44e3a56

Krzyżówka panoramiczna

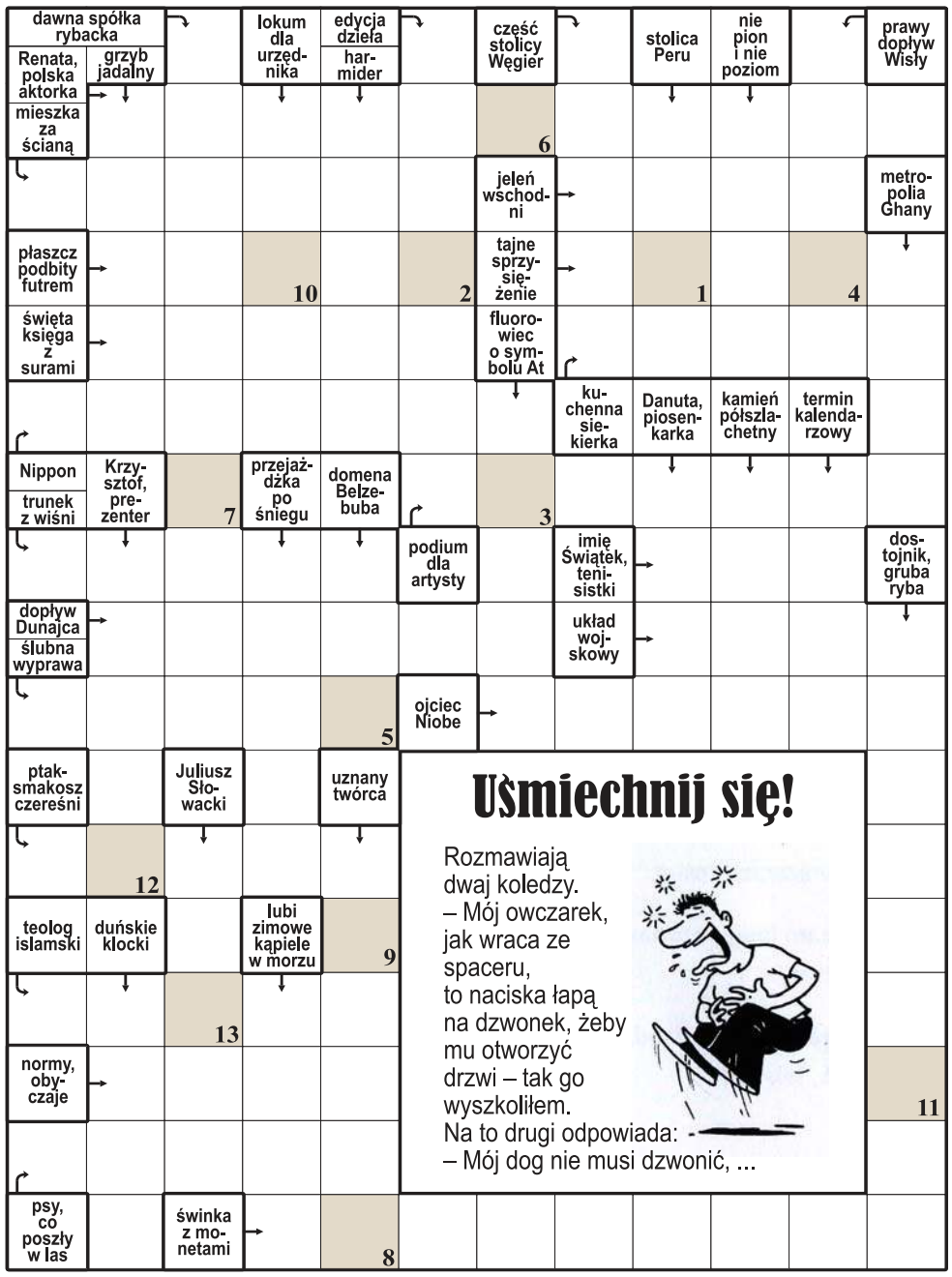

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 13 utworzą rozwiązanie – dokończenie dowcipu z okienka.

Krzyżówka A-Ż

Każdy odgadywany wyraz (w nawiasie liczba liter) zaczyna się literą poprzedzającą określenie. Miejsce wpisywania – do odgadnięcia. Litery w polach z kropką, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

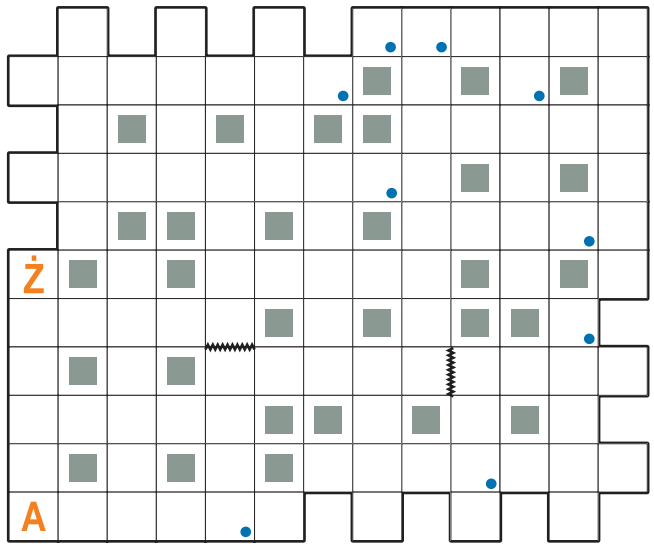

A) zapach świeżo parzonej kawy (6).
B) kraj w Ameryce Południowej z La Paz (7).
C) masa powstała z mąki, wody lub mleka i innych składników (6).
D) jego przysmakiem są żołędzie (4).
E) autor powieści „Germinal” (4,4).
F) rzymskie bóstwo lasów górskich (4).
G) tamponik lub samochód terenowy (5).
H) podawane przed odzewem, np. „Sezamie otwórz się” (5).
I) hiszpańska wyspa jak model Seata (5).
J) hinduski asceta (5).
K) starogrecki instrument podobny do liry (6).
L) film Romana Polańskiego (7).
Ł) ptak z długą szyją (6).
M) stan w USA graniczący z Kanadą (9).
N) gaz szlachetny (4).
O) nieprzychylność spadająca na piętnowanego (5).
P) zmielony cukier w postaci białego proszku (5).
R) kuchenny pomocnik (5).
S) zydel w szewskim warsztacie (6).
T) opały, kłopoty (8).
U) rasa owcy stepowej (5).
W) Grzegorz, aktor z serialu „Ranczo” (5).
Z) człowiek godny potępienia, pogardy (5,4).
Ż) szczęka dolna (6).

Krzyżówka z hasłem

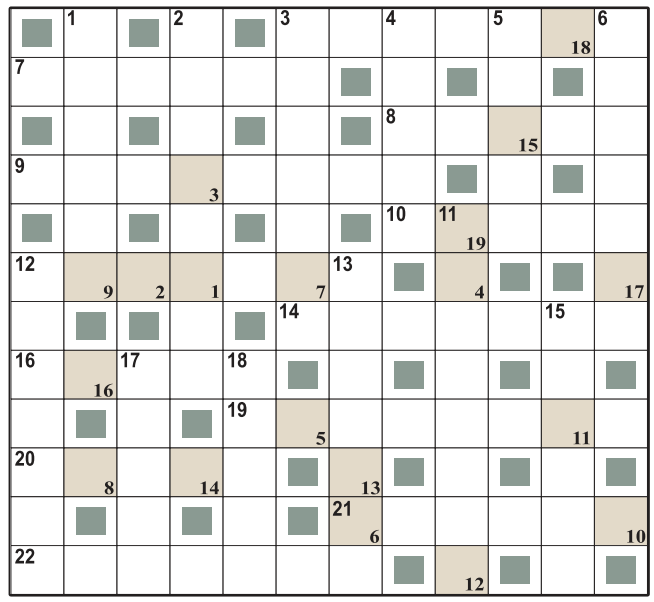

Litery z pól ponumerowanych w prawym dolnym rogu od 1 do 19 utworzą rozwiązanie – myśl Owidiusza.

Poziomo:
3) humor, samopoczucie,
7) docenia piękno,
8) szpon orła,
9) szkoli sportowców,
10) niesnaski, spory,
12) owoc gruszki smaczliwki,
14) klub sportowy z Bydgoszczy,
16) małpiatka z Azji, tarsjusz,
19) odmiana śliwy,
20) buty sprintera,
21) Enrico, włoski tenor,
22) kolczasty prajaszczur.

Pionowo:
1) wyspa na rzece,
2) arktyczna gęś,
3) Pulitzera lub Nobla,
4) Michał, polski piosenkarz,
5) gałązka od Mikołaja,
6) roślina warzywna,
11) bierze udział w regatach,
12) sądowy obrońca,
13) trawa stepowa,
15) dawna nazwa Hindusów,
17) zwój papieru,
18) biała skała.

Początek wpisywania odgadniętych wyrazów w polach z kreską, kierunek zegarowy. Litery w oznaczonych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie – tytuł piosenki Czerwonych Gitar.

Duet jolek

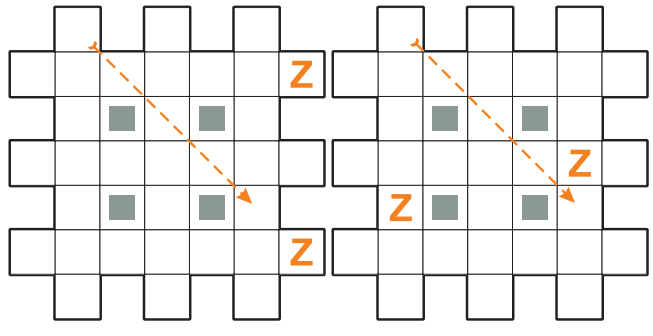

Litery czytane wzdłuż linii przerywanej (w obu diagramach), utworzą rozwiązanie: tytuł amerykańskiego serialu. W diagramach ujawniono wszystkie litery „Z”.

W przypadkowej kolejności:
– związane pęki chrustu umacniające nasyp
– łupiny ziemniaków
– wyrabia naczynia z gliny
– kruche, słone ciasteczko
– drapieżny kot, pantera
– brednie, bzdury
– wytwarza kajzerki i chałki
– księga rodowodów szlachty
– płynie przez Sławno
– autor powieści, pisarz
– gałązka wielkanocna
– szron na skroniach

Logogryf

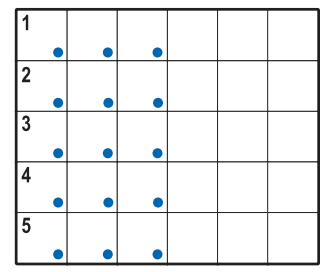

Litery w polach z kropką czytane rzędami utworzą rozwiązanie – imię i nazwisko aktora.
1) ciężka tkanina na zasłony,
2) japoński konkurent Toyoty,
3) gromada sardynek,
4) dawny taniec dworski,
5) słodki trunek.

Krzyżówka

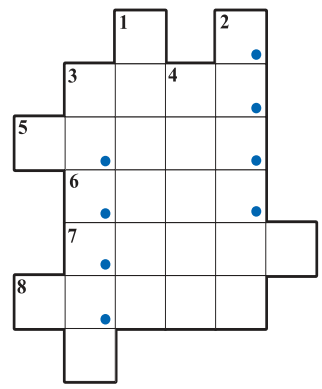

Litery w oznaczonych kolumnach utworzą rozwiązanie – tytuł polskiego serialu.
Poziomo:
3) rasowy kot,
5) dawna złota moneta,
6) oczyszczona lub kaustyczna,
7) zielona na łące,
8) drobna, ostra drzazga.
Pionowo:
1) najlepszy wynik w sprincie,
2) sejmowy akt prawny,
3) rodzaj cegły,
4) „oczy” pilota.

Szyfr

Litery z pól od 1 do 16 utworzą rozwiązanie: imię i nazwisko reżysera.
Poziomo:
15) pierożek w barszczu,
10) kraj z Kopenhagą.
Pionowo:
1) dyktatura wojskowa,
16) ptak grzebiący.

Rozwiązania

Krzyżówka panoramiczna: Ma swoje klucze; **wirówka panoramiczna:** Niebo z moich stron; **krzyżówka z hasłem:** Konieć dowodzi czynów; **krzyżówka:** "Usta, usta"; **szyfr:** Janusz Kondratiuk; **logogryf:** Bronisław Pawlik; **krzyżówka A-Ż:** strategia; **duet jolek:** "Crime Story".

eprasa.pl 26a44e3a56